

ULKOMAALAISEN TYÖVOIMAN VALVONTA SUOMESSA

Rakennusalalla

Susanna Vesanen

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2013
Rakennustekniikka
Talonrakennustekniikka

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennustekniikan koulutusohjelma
Talonrakennustekniikka

SUSANNA VESANEN:
Ulkomaalaisen työvoiman valvonta Suomessa

Rakennusalalla

Opinnäytetyö 72 sivua, joista liitteitä 27 sivua
Huhtikuu 2013

Opinnäytetyössä selvitettiin rakennusalan työnjohdon näkökulmasta, kuinka heidän tulee toimia ulkomaalaisten rakennustyöntekijöiden kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä tietopaketti rakennustyönjohdolle, kun rakennustyönjohto työskentelee ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa. Aihetta käsitellään talonrakennusalan näkökulmasta, mutta käytäntö on sama koko rakennusalalla. Rakennustyönjohdon tulee olla perehtynyt Suomen lainsäädännöstä, jotta työnjohto osaa toimia lain määäämien asetusten mukaisesti. Lainsäädännössä on käsitelty asioita mm. ulkomaalaisista työntekijöistä. Opinnäytetyössä esitettiin asioita myös ulkomaalaisen työntekijän näkökulmasta, mitkä vaikuttavat työelämässä myös työnjohtoon. Opinnäytetyössä käydään läpi mahdolliset vastaan tulevat lomakkeet niin työnjohdon kuin ulkomaalaisen työntekijänkin näkökulmasta.

Opinnäytetyössä käydään läpi ulkomaalaisen työntekijän työnteke-oikeuteen vaikuttavat asiat ja kuinka eri tavoin ulkomaista työntekijää verotetaan. Opinnäytetyössä esitettiin, kuinka ulkomaalainen työntekijä voi työskennellä rakennusalalla mm. lähetettynä tai vuokrattuna työntekijänä ja miten tulee toimia, kun palkkaa ulkomaalaisen työntekijän suoraan työsuhteeseen. Opinnäytetyössä on listattu asioita, mitä työnjohdon tulee muista, kun sopimus solmitaan ulkomaalaisen työntekijän tai ulkomaalainen yrityksen kanssa. Opinnäytetyössä käsiteltiin myös rakennusalan harmaata taloutta ja sitä, kuinka lakimuutoksilla pyritään vaikuttamaan siihen.

Opinnäytetyön perustana toimii Suomen lainsäädäntö. Uusia lakeja on viime aikoina säädetty nopealla tahdilla, minkä vuoksi työnjohdon tulee kehittää uusia käytäntöjä työmaille. Käytäntöjen muokkaus vie aikaa työnjohdolta, jotta työt sujuisivat lain määäämissä puitteissa joustavasti. Erityisesti harmaan talouden pois kitkeminen on Suomen eduskunnan suurimpia tavoitteita lähivuosina, mikä on muuttanut muun muassa käytäntöjä toimia ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Construction Engineering
Option of Building Construction

SUSANNA VESANEN:
Control of foreign labour in Finland

In a construction industry

Bachelor's thesis 72 pages, appendices 27 pages
April 2013

Purpose of this bachelor's thesis was to find out how construction foremen should work with foreign construction workers in construction site. The thesis considered the issues from foremen standpoint. Subject of the thesis is to collect information package for the construction management when they are working with foreign workers. The subject was handled from the perspective of building a house but it is still the same practice throughout in a construction industry. The foremen of construction must be well-informed about Finnish laws. In legislation was dealt with matters in workers from abroad. The thesis was presented things from the perspective of the foreign worker which affects the work-life of foremen. In The thesis was scrutinized also a potential forms that can be come foremen or foreign construction workers way.

The thesis went through a foreign worker employment-law matters and how differently foreign employees are taxed. The thesis was presented to the foreign worker way to work in the construction sector including posted or leased person and what to do when hiring a foreign worker directly to a business. The thesis is listed the things that supervisors should remember when they are signing contracts with the foreign worker or a foreign company. The thesis also handled the construction underground economy and how the legislative amendments tried to change it.

The thesis is based on the Finnish legislation. New laws have been recently set a fast speed with the result that supervisors need to develop new approaches to construction sites. Changing the practices takes time from the management so that takes time when the works go well with the law. Especially controlling the underground economy is the one of the main things in the Finnish Parliament in the coming years. This has transformed practices when foremen have worked with foreign workers.

Key words: foreign, right to work, taxation, the underground economy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Tausta.....	5
1.2	Tavoite	5
1.3	Menetelmät	6
1.4	Rajaukset.....	6
2	MENETELMÄT	7
3	ULKOMAALAISTEN TYÖSKENTELY SUOMESSA RAKENNUSALALLA	8
3.1	Ulkomaalaisten osuus rakennustyövoimasta	9
3.2	Harmaan talouden torjunta rakennusallalla	13
4	OLESKELUOIKEUS KANSAKUNNITTAIN OSANA TYÖNTEKO- OIKEUTTA SUOMESSA	14
4.1	EU/ETA-maiden kansalaiset.....	14
4.1.1	Oleskeluoikeuden rekisteröinti ja oleskelukortti.....	14
4.2	Pohjoismaiden kansalaiset	15
4.2.1	Tilapäinen oleskelu	15
4.2.2	Pysyvä muutto Suomeen	15
4.3	EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevat kansalaiset.....	15
4.3.1	Biometrinen oleskelulupakortti.....	16
4.3.2	Oikeus työntekoon ilman oleskelulupaa	18
5	LÄHETETTYT TYÖNTEKIJÄT OSANA SUOMALAISTA TYÖVOIMAA RAKENNUSALALLA	20
5.1	Edustajan asettaminen.....	20
5.2	Sosiaaliturvalainsäädäntö lähetetyille ulkomaalaisille työntekijöille Suomessa	21
5.2.1	Lähetetyn EU/ETA-maan kansalaisen sosiaaliturvatodistus	22
5.2.2	Kolmansien maiden lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvasopimukset.....	22

6	ULKOMAALAISEN TYÖNTEKIJÄN VEROTUS	23
6.1	Suomalaisen työnantajan velvoitteet ulkomailta vuokrattuun työvoimaan	23
6.2	Rakennusalan veronumero, veronumerorekisteri ja tunnistekortti	24
6.3	Ulkomailta Suomeen tuleva vuokratyöntekijä.....	26
6.3.1	Vuokratyöntekijän oleskelu kestää alle kuusi kuukautta	27
6.3.2	Vuokratyöntekijän oleskelu kestää yli kuusi kuukautta.....	28
6.4	Työntekijän oleskelu kestää alle kuusi kuukautta.....	28
6.4.1	Työnantajana toimii suomalainen yritys	28
6.4.2	Työnantajana toimii ulkomaalainen yritys.....	29
6.5	Työntekijän oleskelu kestää yli kuusi kuukautta	29
7	TYÖNTEKOA VALVOVAT LAIT TILAAJALLE JA TYÖNTEKIJÄLLE	31
7.1	Tilaajavastuulaki	31
7.1.1	Tilaajan selvitysvelvollisuus ulkomaalaisesta sopimusosapuolesta.....	31
7.1.2	Vaitiolovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen henkilön edustajalle	33
7.1.3	Laiminlyöntimaksu ja sen määrittäminen	34
7.2	Uusi lakimuutos verotusmenettelystä ja työturvallisuuslaista	34
8	ULKOMAALAISEN TYÖVOIMAN KÄYTÖN VALVONTA RAKENNUSTYÖMAALLA	36
8.1	Työnjohdon valvonnan pääkohdat ulkomaalaisesta työntekijästä.....	36
8.2	Alihankinta- ja työvoiman vuokraussopimuksen laillisuuden tarkistaminen.....	37
9	YHTEENVETO	39
9.1	Tulosityhteen veto	40
9.2	Pohdinta	41
9.3	Johtopäätökset.....	41
9.4	Jatkoselvitystarpeet	42
	LÄHTEET.....	43
	LIITTEET	45
	Liite 1. EU-kansalaisen rekisteröintilomake	45
	Liite 2. Oleskelukorttihakemus	48
	Liite 3. Työ- ja elinkeinotoimiston liite oleskelulupahakemukseen/ hakemus ennakkotietojen saamiseksi.....	51
	Liite 4. Suomen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta koskeva hakemus	54
	Liite 5. Työnteettäjän ilmoitus verotusta varten.....	59
	Liite 6. Ennakkoverohakemus	62
	Liite 7. Hakemus progressiivisesta verotuksesta Suomen veroviranomaisille.....	64
	Liite 8. Suomessa tilapäisesti oleskelevan ulkomaalaisen rekisteröinti-ilmoitus.....	67
	Liite 9. Ulkomailla asuvan tai asuneen henkilön verokorttihakemus.....	70

1 JOHDANTO

1.1 Tausta

Nykyaikana rakennustyönjohdon tulee osata hallita lakien ja asetusten määräämät velvoitteet, kun koko ajan tulee uusia lakeja huomioitavaksi. Rakennustyönjohdolla tulee olla selvät välineet ulkomaalaisiin työntekijöihin säädettyjen lakien mukaisessa valvonnassa. Vaikka Internet on helpottanut tiedonsaantia, on ulkomaalaisiin työntekijöihin liittyvät määräykset ripoteltu eri sivustoille. Tästä johtuen on vaikeaa löytää selkeää ohjeistusta, johon olisi koottu asiat, jotka on otettava huomioon toimittaessa ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa.

Opinnäytetyössä aion käyttää hyödykseni Suomen lakeja ja muita määräyksiä, jotka säättävät velvoitteet rakennustyönjohdolle. Tavoitteena on kerätä kattava paketti rakennustyönjohdolle siitä, mihin valvonnassa tulee kiinnittää huomiota, kun työmaalla on ulkomaalaisia työntekijöitä. Opinnäytetyössä käsitellään myös harmaata taloutta ulkomaalaisten työntekijöiden sopimusten näkökulmasta. Harmaa talous pyritään kitkemään uusien lakimuutosten myötä.

1.2 Tavoite

Tavoitteena on käydä läpi ulkomaalaisen työntekijän työnteko-oikeuteen vaikuttavat asiat. Tarkoituksena on tutkia, kuinka verotuksessa tulee huomioida ulkomaalainen työntekijä ja näyttää eri tilanteita, miten ulkomaalainen työntekijä voidaan palkata rakennustyömaalle, ja miten ulkomaalaisen työntekijän kanssaan tulee toimia. Työnjohdon on tärkeä nähdä asioita myös työntekijän näkökulmasta. Tavoitteena on antaa opinnäytetyössä näkemys eri asiakirjoista, joita voi tulla eteen, kun työskentelee ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa.

1.3 Menetelmät

Opinnäytetyön pääasiallisena tiedonhakumenetelmä toimi Internet. Työhön on kerätty tietoa muun muassa seuraavien lähteiden sivustoilta: Aluehallintovirasto, Finlex, Kela, Maahanmuuttovirasto, Poliisi, Rakennusteollisuus, Työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Väestörekisterikeskus. Asioiden lain mukaisuutta tarkasteltiin eri kohdissa Suomen lainsäädännön mukaisesti.

Opinnäytetyössä on käytetty hyväksi Rakennusteollisuuden tekemää tutkimusta, jossa on selvitetty Rakennusteollisuuteen liittyneiltä jäseniltä, kuinka paljon rakennustyömaiden henkilömäärästä on ulkomaalaisia työntekijöitä.

1.4 Rajaukset

Opinnäytetyössä ulkomaalaisten työntekijöiden valvonta rajautuu rakennuslalla rakennustyönjohdon tarpeisiin tietää mitä tulee valvoa ja tietää, kun Suomessa olevalla työmaalla työskentelee ulkomaalaisia työntekijöitä. Aihetta on käsitelty, kun ulkomaalainen työntekijä tulee työskentelemään Suomeen. Opinnäytetyössä esitellään virastojen kaavakkeita, jotka voivat esiintyä muun muassa palkatessa työntekijöitä tai käytettäessä ulkomaalaista työvoimaa. Opinnäytetyössä selvitetään muun muassa seuraavia asioita:

- mitkä asiat oikeuttavat työntekoon Suomessa,
- miten ulkomaalaisia työntekijöitä verotetaan,
- mitä tulee huomioda lähetetyistä työntekijöistä,
- mitä tilaajavastuulaki määrää ulkomaalaisista työntekijöistä,
- kuinka tulevat lakimuutokset vaikuttavat ulkomaalaisiin työntekijöihin,
- mihin työnjohdon tulee kiinnittää huomiota, kun työskentelee ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa.

2 MENETELMÄT

Projektin pääasiallisena aineistona toimivat Internet lähteet, joiden sisältö todennettiin Suomen lainsäädännön kautta. Aineisto on kerätty useista eri lähteistä muun muassa valtion virastoilta, jotka seuraavat omalta osaltaan ulkomaalaisten työntekijöiden valvontaa.

Vaikka suurin osa lähteitä ylläpitävistä virastoista toimii Suomen valtion alaisuudessa, oli tiedon oikeellisuus todettava Suomen lainsäädännön kautta, Internet lähteiden vuoksi. Tiedon keruu menetelmän tuli toimia lähdekriittisesti, että poimittu tieto toimii faktatietona ilman erillisiä henkilömielipiteitä. Lähteinä toimivat muun muassa Aluehallintovirasto, Finlex, Kansaneläkelaitos, Maahanmuuttovirasto, Poliisi, Rakennusteollisuus, Työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Väestörekisterikeskus.

Ulkomaalaisten työntekijöiden henkilömääriä oli listannut vuosina 2007–2011 Rakennusteollisuus, joiden perusteella saadaan karkea arvio Suomessa työskentelevistä ulkomaalaisista työntekijöistä ja kuinka tilanne tulee muuttumaan lähi vuosina. Listauksessa oli myös eroteltuna ulkomaalaisten työntekijöiden jakautuminen muun muassa alihankkijoihin, lähetettyihin työntekijöihin ja suoraan työsuhteeseen palkattuihin ulkomaalaisiin työntekijöihin.

Menetelmien tarkoituksena oli kerätä kattavasti tietoa ulkomaalaisista työntekijöistä, karsien rakennusalalla valvontaan kuulumaton tieto pois.

3 ULKOMAALAISTEN TYÖSKENTELY SUOMESSA RAKENNUSALALLA

Kaikilla Suomessa työskentelevillä on samat työehdot. Laissa on erikseen asetettu ulkomaalaisen yrityksen lähettämiin työntekijöihin sovellettavia säännöksiä, mutta käytännössä kuitenkin Suomeen saapuviin työntekijöihin on sovellettava samoja työehtosopimuksia kuin suomalaisiin työntekijöihin. (Ulkomaalaisten työnteke Suomessa 2013.)

Kansalaisuuden mukaan määräytyvät ehdot työntekijän oikeudesta tehdä ansiotyötä Suomessa. Euroopan unionin kansalaisia ovat Alankomaiden, Belgian, Italian, Luxemburgin, Ranskan, Saksan, Irlannin, Tanskan, Iso-Britannian, Kreikan, Espanjan, Portugalin, Itävallan, Ruotsin, Suomen, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Maltaan, Puolan, Slovakian, Slovenian, Tšekin, Unkarin, Viron, Bulgarian ja Romanian kansalaiset. ETA-maan kansalaisia ovat Islannin, Norjan ja Liechtensteinin kansalaiset. Sveitsin kohdalla noudatetaan ETA-maan kansalaisuuden sääntöjä. Kolmannen maan kansalaisuudesta puhuttaessa tarkoitetaan kansalaista, joka ei ole EU:n tai ETA-maan kansalainen. Pohjoismaiden kansalaisia ovat ruotsalaiset, norjalaiset, tanskalaiset ja islantilaiset. Ulkomaan kansalainen voi työskennellä Suomessa myös lähetettynä työntekijänä, jolloin työntekijä on ulkomaalaisen yrityksen palveluksessa. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

Ulkomaalaisten työntekijöiden valvonnasta vastaavat työsuojeluviranomaiset. Mikäli työsuohdevalvonnan aikana havaitaan virheitä, työsuojeluviranomaiset ilmoittavat asiasta työ- ja elinkeinotoimistolle toimenpiteitä varten. Tarvittaessa ilmoitus tehdään myös poliisille. Työsuojeluviranomaisen kuuluu valvoa muun muassa seuraavia asioita:

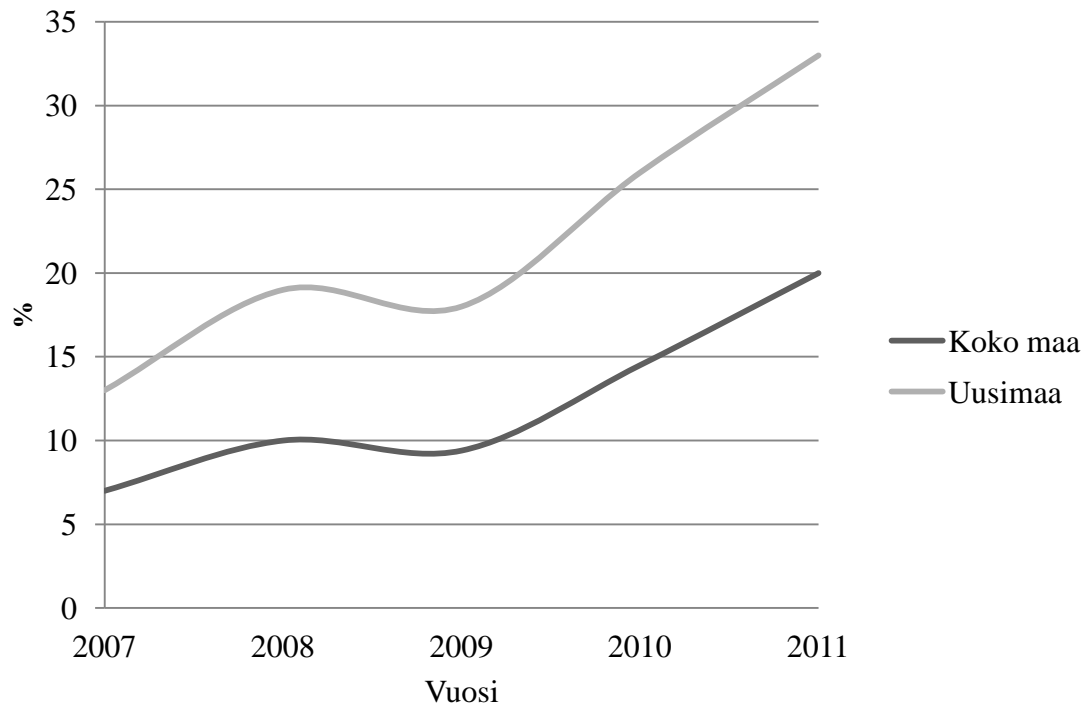
- työturvallisuusmääräysten noudattamista
- työehtosopimuksien noudattamista
- ulkomaalaisten työntekijöiden työnteke-oikeuden noudattamista
- ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteiden vähimmäisehtojen toteutumista
- lähetetyistä työntekijöistä annettua lakia. (Ulkomaalaisten työnteke Suomessa 2013.)

3.1 Ulkomaalaisten osuus rakennustyövoimasta

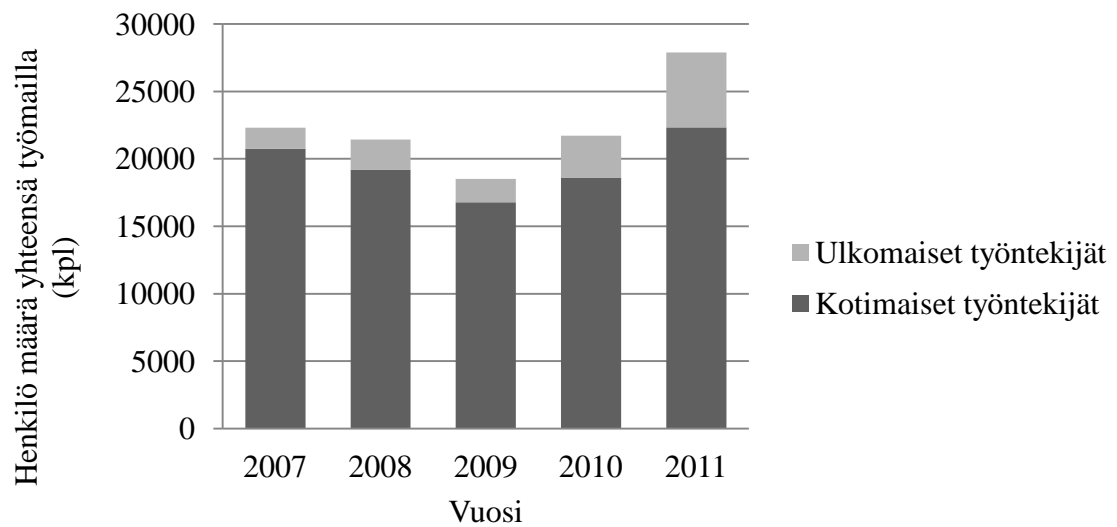
Rakennusteollisuus RT oli teettänyt vuonna 2011 työvoimatiedustelun talonrakennuksen toimialalla, jonka mukaan viidennes talonrakennusalan työvoimasta on ulkomaalaisia työntekijöitä. Ulkomaalaisten työntekijöiden osuus on kasvanut koko Suomessa, mutta eniten kasvua oli kyselyn mukaan havaittavissa Uudellamaalla. Ulkomaalaisia työntekijöitä on etenkin aliurakoinnissa ja vuokratyövoimassa. Arviolta noin 25 000–30 000 ulkomaalaista rakennustyöntekijää työskentelee Suomessa. (Työvoimakyselyn tulokset 2011.)

Selvitys tehtiin 220 talonrakennusalan rakennusteollisuus jäsenyrityksen voimin. Työmaita arvioitiin olevan noin 1 800 kappaletta. Työnteettäjän tuli ilmoittaa kyselyssä omat työntekijät, aliurakoitsijoiden työvoima sekä vuokratyövoima. Kyselyssä ei huomioitu ollenkaan toimihenkilöitä. Samaa kyselyä oli suoritettu vuosittain vuodesta 2007 lähtien, mikä antaa kyselyn tuloksille vertailupohjan. (Työvoimakyselyn tulokset 2011.)

Kuvissa 1 ja 2 on havainnollistettu kyselyn tuloksista, kuinka paljon vuosina 2007–2011 on koko Suomessa ollut ulkomaalaisia työntekijöitä suhteessa suomalaisiin työntekijöihin. Kuvassa 1 työvoimasuhteet on esitetty prosentteina per vuosi. Kuvassa 2 on esitetty työntekijöiden lukumäärät vuosittain ja näistä eritelty ulkomaalaiset ja suomalaiset työntekijät.

KUVA 1. Ulkomaisen työvoiman osuus prosentteina työmaiden työvoimasta vuosina 2007–2011. (Työvoimakyselyn tulokset 2011).

KUVA 2. Talonrakentamisen työntekijät koko maassa. huom! kyselyn aikana (Työvoimakyselyn tulokset 2011).

Taulukossa 1 on esitetty kyselyn tulokset numeroin, miten työntekijät jakautuvat työmailla. Tuloksista saa selville, että noin 20 % kaikista työntekijöistä on ulkomaalaisia työntekijöitä. Näistä ulkomaalaisista työntekijöistä suurin osa tulee työmaille aliurakoinnista, seuraavaksi vuokratyöstä ja vain murto-osa on palkattuna suoraan työsuhteeseen suomalaisen yritykseen.

TAULUKKO 1. Työvoimatiedustelun yhteenvedo vuosilta 2007–2011 Koko Suomi. (Työvoimakyselyn tulokset 2011).

	2011	2010	2009	2008	2007
Yritykset	219	221	226	208	216
Työmaat	1812	1933	1716	1822	1698
Työntekijät yhteensä	27898	21726	18518	21425	22313
yrittäjien omat työntekijät	9303 (33 %)	8512 (39%)	7751 (42%)	10018 (47%)	8963 (40%)
yrittäjien omista työntekijöistä ulkomaalaiset	409 (4,4%)	177 (2,1%)	151 (1,9%)	194 (1,9%)	134 (1,5%)
Vuokratyöntekijät	1788 (6,4%)	1053 (4,9%)	664 (3,6%)	1150 (5,3%)	1455 (6,5%)
Ulkomaalaiset vuokratyöntekijät	592 (33%)	307 (29%)	150 (23%)	275 (24%)	225 (15%)
Aliurakointi yritykset	6886	6117	4114	4849	5241
Aliurakointi yrityksen työntekijät	17605 (63%)	12801 (59 %)	10482 (57%)	11420	12431 (56%)
Aliurakointi yrityksen ulkomaalaiset työntekijät	4559 (26%)	2663 (21%)	1437 (14%)	1746 (15%)	1212 (10%)
Ulkomaalaiset työntekijät yhteensä	5560 (20%)	3147 (14,5%)	1738 (9,4%)	2215 (10%)	1571 (7%)

Taulukko 2 esittelee arvion, miten ulkomaalaisten osuus tulee muuttumaan vuosina 2012–2015. Siinä on esitetty kuinka monta prosenttia ulkomaalaisesta työvoimasta tulee muuttumaan verrattuna edelliseen. Kuvan 1. mukaan ulkomaalaisten työntekijöiden määrä on suuressa nousussa, jota on pyritty ennustamaan tämän taulukon 2 kehitysarvion avulla.

TAULUKKO 2. Ulkomaisen työvoiman kehitysarvio vuosille 2012–2015. (Työvoimakyselyn tulokset 7.12.2011.)

	Lisääntyy (%)	Ennallaan (%)	Vähenee (%)
Koko Suomi 2012-15	67	32	1
Lappi	85	15	0
Pohjois-Suomi	62	38	0
Pohjanmaa	87	15	0
Itä-Suomi	61	39	0
Lahti-Kymi	61	35	4
Sisä-Suomi	85	15	0
Satakunta	43	57	0
Lounais-Suomi	65	35	0
Uusimaa	58	40	2
Koko Suomi 2011-14	68	32	0
Koko Suomi 2010-13	47	50	3
Koko Suomi 2008-11	35	55	10

3.2 Harmaan talouden torjunta rakennusallalla

Nimenä harmaa talous merkitsee työntekoa pimeästi, jolloin työnantaja kiertelee veroja, lakisääteisiä maksuja ja velvoitteita laittomien tulojen saamiseksi, esimerkiksi työnantaja jättää merkitsemättä tulojaan kirjanpitoon. Sosiaalietuuksien laiminlyöntiä pidetään myös harmaana taloutena. Harmaata taloutta esiintyy niin suomalaisissa kuin ulkomalaisissa yrityksissä, jotka toimivat Suomessa. Rakennusala on projektiluontoista ja työvoimaa tarvitaan paljon, jolloin aliurakointiketjuihin on helppo häivyttää työnantajan vastuu muun muassa verojen maksussa. Tällöin tulee huomioida ennen yhteistyötä ja yhteistyön aikana vastapuolen talouden tila, ettei harmaata taloutta pääse syntymään. (Harmaan talouden torjunta rakennusallalla.)

Harmaan talouden torjuntaa on mahdollista suorittaa yhteistyöllä erilaisten toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Rakennusallalla tilaajien ja työnantajien tulee huomioida sopimuksia tehdessään, että vastapuoli toimii oikein taloudellisessa yhteistyössä. Yhteistyökumppanin tulee huolehtia oikeasta verotuksesta, eläketurvasta ja työsuhteiden oikeasta lainsäädännöstä. (Harmaan talouden torjunta rakennusallalla.)

Suomeen on säädetty viime aikoina lisää lakeja muun muassa verotuksesta ja muutettu aiempaa lakia parempaan suuntaan, jotta saataisiin estettyä harmaan talouden syntyminen. Uusi veronumerokäytäntö on tullut pakolliseksi työmaille, millä voidaan varmistua työmaalla työskentelevien henkilöiden henkilötunnisteen oikeellisuus ja oikeus työskennellä rakennustyömaalla. Työturvallisuuslain muutos näkyvästä kuvallisesta henkilötunnisteesta on nyt voimassa, jolloin työntekijä on helpommin ja välittömästi tunnistettavissa. Laki ilmoittamismenettelystä tulee voimaan 2013 vuoden lopulla. Siinä päätoimehtijan tulee pitää kulkulupaluetteloa työntekijöistä ja hänellä on kuukausittain velvollisuus ilmoittaa työntekijöistä verottajalle. Myös tilaajalle tulee pakollinen vastuu ilmoittaa verottajalle alihankkijoillensa maksamansa maksut kuukausittain tämän uudistetun ilmoittamismenettelyn myötä. (Harmaan talouden torjunta rakennusallalla.)

4 OLESKELUOIKEUS KANSAKUNNITTAIN OSANA TYÖNTEKO-OIKEUTTA SUOMESSA

4.1 EU/ETA-maiden kansalaiset

Suomeen tullessaan EU:n tai ETA-maan kansalainen ei tarvitse oleskelulupaa, jos oleskelu kestää Suomessa alle kolme kuukautta. Henkilöllä tulee tällöin olla voimassa oleva henkilöllisyystodistus tai passi. Yli kolme kuukautta kestävä oleskelu on rekisteröitävä paikallisen poliisin toimipisteessä kolmen kuukauden kuluessa maahantulopäivästä.

4.1.1 Oleskeluoikeuden rekisteröinti ja oleskelukortti

Euroopan unionin kansalaisen tulee rekisteröidä oikeutensa oleskellessaan Suomessa ja oleskeluoikeuden rekisteröinti on voimassa toistaiseksi. Kun työntekijä on yhtäjaksoisesti ja laillisesti asunut Suomessa viiden vuoden ajan, on hänellä tämän jälkeen mahdollisuus pysyvään oleskeluun Suomessa. Rekisteröintiä varten työntekijä tarvitsee muun muassa työnantajalta saadun vahvistuksen palvelusuhteesta tai työtodistuksen. Jos hakija on itsenäinen ammatinharjoittaja, hän tarvitsee selvityksen ammatin harjoittamisesta. EU-kansalaisen rekisteröintilomake on tämän opinnäytetyön liitteenä 1. (Oleskeluoikeuden rekisteröinti 2013.)

Oleskelukorttia hakeva työntekijä voi olla Euroopan unionin kansalaisen perheenjäsen, joka ei ole itse Euroopan unionin kansalainen. Hän hakee oleskelukorttia oleskelukortti-hakemuksella, joka on opinnäytetyön liitteenä 2. Hänellä on samat työoikeudet saadessaan oleskelukortin kuin rekisteröidyllä EU-kansalaisellakin. Tämä oleskelukortti myönnetään viideksi vuodeksi. Kortti on mahdollista myöntää myös lyhyemmäksi ajaksi kuin viisi vuotta, jos oleskelun kesto tulee olemaan tätä aikaa lyhyempi. (Oleskelukortti 2013.)

4.2 Pohjoismaiden kansalaiset

Pohjoismaiden kansalaiset eivät tarvitse viisumia tai oleskelulupaa Suomeen. Henkilöllä ei tarvitse olla passia, mutta hänen tulee kyetä osoittamaan henkilöllisyytensä. Pohjoismaiden kansalainen saa oleskella vapaasti Suomessa kuusi kuukautta, mutta jos oleskelu jatkuu yli kuusi kuukautta, tulee hänen rekisteröityä maistraatissa. Kun oleskelun keston tiedetään ylittävän kuusi kuukautta, voi Pohjoismaan kansalainen hakea pysyvää muuttoa Suomeen tai tilapäistä oleskeluoikeutta, jonka kesto on alle 12 kuukautta. (Poliisi - EU 2013.)

4.2.1 Tilapäinen oleskelu

Tilapäisellä oleskelulla tarkoitetaan alle 12 kuukautta kestävää oleskelua Suomessa. Tällöin on tehtävä rekisteri-ilmoitus väestötietojärjestelmää varten maistraattiin tai vero-toimistoon. Myös maahanmuuttovirastoon tai kansaneläkelaitoksen (jäljempänä Kela) toimistoon on mahdollista jättää ilmoitus. Tästä seurauksena pohjoismaalainen hakija saa suomalaisen henkilötunnuksen. (Ulkomaalaisen rekisteröinti.)

4.2.2 Pysyvä muutto Suomeen

Kun toisesta Pohjoismaasta muuttava kansalainen haluaa muuttaa Suomeen pysyvästi, tämän tulee ilmoittaa muutostaan Suomen rekisteriviranomaiselle maistraattiin, minkä tarkoituksena on pitää kansalainen vain yhden valtion väestörekisterissä. Pysyväksi muutoksi voidaan katsoa yli vuoden pituinen oleskelu. (Ulkomaalaisen rekisteröinti)

4.3 EU/ETA-maiden ulkopuolelta tulevat kansalaiset

Useissa teksteissä EU:n tai ETA-maan kansalaista kutsutaan myös kolmannen maan kansalaiseksi. EU:n ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien työntekijöiden tulee anoa työskentelijän oleskelulupaa.

4.3.1 Biometrinen oleskelulupakortti

Oleskelulupakorttikäytäntö on muuttunut vuoden 2012 alusta lähtien. Muutoksen myötä vain työntekijällä on oikeus tehdä oleskelulupahakemus, johon on liitettävä työ- ja elinkeinotoimiston liite TEM 0.54, joka on liitteenä 3 opinnäytetyön lopussa. Tämän liitteen työnantaja tai toimeksiantaja allekirjoittaa ja vakuuttaa muun muassa keskeiset työehdot oikeiksi. (EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden kansalaiset 2013.)

Oleskelulupakortti myönnetään määräaikaisena, joko tilapäisenä tai jatkuvana, tai pysyvänä oleskeluna. Ulkomailta haettaessa päätös on aina määräaikainen. Oleskeluluvan tyyppi merkataan kirjaintunnuksin jatkuvana (A) tai tilapäisenä (B), jotka molemmat ovat määräaikaista oleskelua varten. Pysyvä oleskelu ilmaistaan (P) tunnuksella oleskelulupakortissa. Jatkuvaan oleskelulupaan voi anoa jatkoa neljä vuotta kerrallaan ja tilapäiseen oleskelulupaan yksi vuosi kerrallaan. Pysyvä oleskelulupa on mahdollista saada neljän vuoden jatkuvan (A) oleskelun jälkeen. Muu oleskelulupatyyppi on P-EY, jossa pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalainen saa EY-oleskeluluvan. (Oleskelulupakortti.)

Kuvissa 3 ja 4 on esitetty oleskelulupakortti, johon on merkitty seuraavia asioita:

1. Lupa on voimassa korttiin merkityn ajan. Jos kyseessä on pysyvä oleskelupa, kortissa on merkintä: PYSYVÄ/PERMANENT.
2. Lupatyyppi tai luvan peruste.
 A = jatkuva oleskelupa
 B = tilapäinen oleskelupa
 P = pysyvä oleskelulupa
 P-EY = pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskelupa
3. Kertoo työnteko-oikeuden laajuuden. TTOL tarkoittaa työntekijän oleskelulupaa. Sen jälkeen luetellaan ammattialat, jolla luvanhaltija voi työskennellä.
4. Maahanmuuttoviraston asiakasnumero.
5. Päivä, jota ennen kortti pitää uusia.

Työnantajan tulee muistaa, ettei oleskelulupakortti ole virallinen henkilöllisyystodistus. (Oleskelulupakortti.)

KUVA 3. Oleskelulupakortti edestä (Oleskelulupakortti.)

KUVA 4. Oleskelulupakortti takaa (Oleskelulupakortti.)

Valmis oleskelulupakortti sisältää työ- ja elinkeinotoimiston osaratkaisun ja maahanmuuttoviraston tai poliisin päätöksen oleskeluluvasta. Oleskelulupahakemuksen ensimmäinen osa tulee olla tehtynä ennen Suomeen saapumista, lähimpään Suomen edustustoon. Jatkohakemuksen työntekijä voi anoa poliisin toimipisteestä ollessaan Suomessa. Työnantaja saa pyydettäessä maksuttoman kirjallisen ennakkotiedon työntekijän oleskeluluvan myöntämisestä työ- ja elinkeinotoimistosta. Ennakkotietolomake on liitteenä 3 opinnäytetyön lopussa. (EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden kansalaiset 2013.)

Vuoden 2012 alusta lähtien on oleskelulupaa hakevilta työntekijöiltä otettava kaksi sormenjälkeä ja kasvokuva, jotka tallennetaan ulkomaalaisrekisteriin. Jatkolupaa ja pysyvää oleskelulupaa haettaessa sormenjäljet otetaan uudelleen. (Työluvut 2013.)

4.3.2 Oikeus työntekoon ilman oleskelulupaa

Ulkomaalaislakiin on asetettu tilanteita, jolloin on mahdollista suorittaa Suomessa ansiotyötä ilman Suomen myöntämää oleskelulupaa Schengen-oleskeluluvan, viisumin tai viisumivapauden nojalla. Viisumin tai toisen maan myöntämän Schengen-oleskeluluvan tulee olla voimassa, kun työntekijä oleskelee Suomessa. (Oikeus työntekoon ilman oleskelulupaa.)

Ulkomaalaislain (30.4.2004/301) 81 §:ssä on lueteltuna kohdat, missä ulkomaalainen on oikeutettu ansiotyöhön Suomessa ilman oleskelulupaa. Tässä rakennusalaan koskevat kohdat ovat ulkomaalaisella, joka:

5) tulee suorittamaan toisessa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen valtiossa toimivan yrityksen vakituisena työntekijänä palvelujen tarjoamisvapauden piiriin kuuluvaa tilapäistä hankinta- tai alihankintatyötä, jos hänellä on mainitussa valtiossa oleskeluun ja työntekoon oikeuttavat luvat, jotka ovat voimassa työn päättyttyä Suomessa. (Ulkomaalaislaki 81 § 1 momentti 5 kohta.)

Suomeen tuleva turvapaikanhakija, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksen, on oikeutettu työskentelemään Suomessa ilman oleskelulupaa. Hän on oikeutettu tekemään ansiotyötä seuraavin ehdoin:

1) kun hänellä on 11 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asiakirja ja hän on oleskellut maassa kolme kuukautta; tai
2) kun hän on oleskellut maassa kuusi kuukautta. (Ulkomaalaislaki, 81 § 2 momentti 1–2 kohdat.)

Ulkomaalaislain 11 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla asiakirjalla tarkoitetaan voimassa olevaa vaadittavaa rajanylitykseen oikeuttavaa matkustusasiakirjaa

Myös jatkohakemuksen käsittelyaikana on työntekijällä oikeus työntekoon seuraavin ehdoin:

Jos samaa ammattialaa koskeva työntekijän oleskelulupahakemus tai elinkeinonharjoittajan jatko-oleskelulupahakemus on tehty aikaisemman oleskeluluvan voimassa ollessa, ulkomaalainen saa jatkaa työntekoa kunnes hakemus on ratkaistu. (Ulkomaalaislaki, 81 § 4 momentti.)

5 LÄHETETYT TYÖNTEKIJÄT OSANA SUOMALAISTA TYÖVOIMAA RAKENNUSALALLA

Kun on kyse ulkomaalaisista lähetetyistä työntekijöistä, työnantajana toimii ulkomaa-
lainen yritys, joka vuokraa työvoimaa hankkeeseen tai on alihankkijana hankkeessa.
Suurin osa suomalaisella rakennustyömaalla työskentelevistä ulkomaalaisista on lähetet-
tyjä työntekijöitä ja vain murto-osa työvoimasta työskentelee suorassa työsuhteessa
suomalaiselle rakennusliikkeelle. Yleisesti ulkomaalaisella työvoimalla on Suomessa
samat työlainsäädännöt, työehtonormit ja yleissitovat rakennusalan työehtosopimukset
kuin suomalaisellakin työntekijällä. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa
2013, 2013)

Eläketurvakeskus myöntää Suomessa sosiaaliturvatodistuksia, mikäli lähetetyn työne-
kijän työskentelyn edellytykset täyttyvät ja Suomella on sopimus sosiaaliturvasta lähete-
tyntyöntekijän lähtömaan välillä. Todistuksen myöntämisen jälkeen Eläketurvakeskus
ilmoittaa Kelalle myönnetystä todistuksesta, minkä jälkeen Kela toimittaa automaatti-
sesti eurooppalaisen sairaanhoitokortin työntekijälle. Kyseinen kortti oikeuttaa saamaan
lakisääteisen terveydenhuoltojärjestelmän mukaisen hoidon ja korvauksen hoidosta mm.
Suomessa. Todistuksen voimassaolon aikana työntekijä maksaa sosiaalivakuutusmak-
sensa vain Suomeen. Suomen sosiaaliturvaan hakeva voi lähettää hakemuksen verkossa
tai vaihtoehtoisesti täyttää Suomen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta
koskevan Y77 hakemuksen, joka on liitteenä 4 opinnäytetyön lopussa. (Sähköinen ha-
kemus ja hakemuslomakkeet 2013.)

5.1 Edustajan asettaminen

Laki lähetetyistä työntekijöistä (9.12.1999/1146) määrää kohdassa 4 a §:ssa asettamaan
edustajan yritykselleen, kun lähettävällä yrityksellä ei ole liikepaikkaa Suomessa. Poik-
keuksena edustajaa ei tarvitse asettaa, jos lähetetyn työntekijän työskentelyaika kestää
enintään 14 päivää, eikä lähetettynä olon katsota jatkuneen yhtäjaksoisena. (Laki lähete-
tyistä työntekijöistä, 4 a § 1–2 momentit.)

Edustajalla tulee olla kelpoisuus toimia yrityksen puolesta tuomioistuimessa sekä vastaanottaa tämän puolesta haasteita ja muita viranomaisasiakirjoja. Edustaja tulee olla asetettuna viimeistään, kun lähetetty työntekijä työskentelee ensimmäistä päivää suomalaisessa yrityksessä. Edustajan edustusaika on lähetetyn työntekijän työskentelyaika Suomessa, mutta työn päätyttyä edustus kestää vielä 12 kuukautta. Työnteettäjän tulee varmistua, että lähettävä yritys asettaa Suomeen edustajan yritykselleen. (Laki lähetetyistä työntekijöistä, 4 a § 1 momentti.)

5.2 Sosiaaliturvalainsäädäntö lähetetyille ulkomaalaisille työntekijöille Suomessa

Sosiaaliturva määräytyy yleensä lähetetyn työntekijän kotimaan säännösten mukaan. Tämä ulkomailta saatu sosiaaliturva on todennettava niin kutsuttuna lähetetyn työntekijän todistuksena esimerkkinä sosiaaliturvatodistus A1. Kun työntekijällä on oikeaksi todettu kotimaan sosiaaliturvatodistus, ei hänen tarvitse tällöin hakea vakuutusta Suomesta, vaan vakuutuskulut suoritetaan normaalisti kotimaahan. Sosiaaliturvatodistuksen puuttuessa, tulee työntekijä vakuuttaa Suomen lainsäädännön mukaisesti työskentelyn alusta lähtien. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

EU:n lainsäädännössä on asetus EU-maiden välisistä sosiaalietuuksista. Vanhempaa EU:n lainsäädäntöä sovelletaan ETA-maiden ja Sveitsin asukkaisiin. Suomi on solminut Pohjoismaiden, USA:n, Kanadan, Chilen, Israelin ja Australian kanssa erilliset sosiaaliturvasopimukset. Sopimukset koskevat yleensä työntekijöitä ja heidän perheenjäseniään. Sosiaaliturvasopimuksettomien maiden kanssa sovelletaan lähetettyyn työntekijään sekä lähtö- että tulomaan omia kansallisia lainsäädäntöjä. (Sosiaaliturvasopimukset 2012.)

5.2.1 Lähetetyn EU/ETA-maan kansalaisen sosiaaliturvatodistus

Sosiaaliturvatodistus voidaan myöntää lähetetylle Euroopan unionin kansalaiselle, jonka työskentelyaika on enintään 24 kuukautta edellyttäen, ettei lähetetyllä työntekijällä tulla korvaamaan toista työntekijää. EU-kansalaiselle myönnettävä sosiaaliturvatodistus on A1. Jos lähetetyn työntekijän arvioitu työskentely tulee ylittämään 24 kuukautta, aletaan häneen soveltaa Suomen lainsäädäntöä työskentelyn alusta alkaen. ETA-maan lähetetylle kansalaiselle voidaan myöntää todistus, kun työskentely kestää enintään 12 kuukautta. ETA-maan kansalaiselle myönnetty sosiaaliturvatodistus on E101. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

5.2.2 Kolmansien maiden lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvasopimukset

Suomi on sopinut kahdenväliset sosiaaliturvasopimukset erikseen Australian (AUS 1), Chilen (CL 1), Israelin (ISR 1), Kanadan (CAN 1), Quebecin (Q 1) ja USA:n kanssa. Kaikissa näissä sopimuksissa on sovittu eläkkeestä. USA:n, Kanadan ja Quebecin sosiaaliturvasopimuksista puuttuu lakisääteinen tapaturmavakuutus ja suurin osa Kelan etuuksista. Tapaturmavakuutuksen puuttuessa on otettava erikseen tapaturmavakuutus Suomesta. (Sosiaaliturvasopimukset 2012.)

Kun maiden väliltä puuttuu sosiaaliturvasopimus, joutuu työntekijä maksamaan usein sosiaaliturvastaan sekä lähtö- että tulomaahan, kun sosiaaliturvaa koskevat säädökset ovat voimassa molemmissa maissa. Sosiaaliturvasopimuksen puuttuminen maiden väliltä voi aiheuttaa työntekijälle vajauksia saatavasta sosiaaliturvasta. Esimerkiksi Venäjä, Kiina ja Aasian maat, eivät ole solmineet sosiaaliturvasopimusta Suomen kanssa. (Sosiaaliturvasopimukset 2012.)

6 ULKOMAALAISEN TYÖNTEKIJÄN VEROTUS

Verotuksen näkökulmasta katsottuna työntekijää tai ulkomaalaista yritystä verotetaan eri tavalla riippuen siitä, onko kyseessä vuokratyövoimaa, alihankintaa vai työskenteleekö ulkomaalainen työntekijä suomalaisen yrityksen palkkalistoilla. Verottamisessa huomioidaan myös työnkesto, kansalaisuus ja valtiot, jotka eivät ole tehneet verosopimusta Suomen kanssa. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

Suomessa on voimassa kaksi verovelvollisuudenlajia tuloverotuksessa, yleinen ja rajoitettu verovelvollisuus. Yleisesti verovelvollisia ovat mm. Suomessa asuvat ja kaikki yli kuudeksi kuukaudeksi Suomeen tulevat henkilöt. Tällöin he maksavat veronsa Suomeen sekä Suomesta että ulkomailta saamistaan tuloistaan. Rajoitetusti verovelvollisia ovat muun muassa ulkomailla asuvat henkilöt, jotka maksavat veronsa Suomeen vain Suomesta saamistaan tuloistaan. (Ulkomailta Suomeen 2011.)

Lopullinen verotus toimitetaan seuraavana vuonna tulovuoteen nähden, milloin lasketaan saaduista tuloista lopullinen vero. Lopullinen verotus tapahtuu samalla tavalla niin yleiselle kuin rajoitetulle verovelvolliselle. Tuloverotuksesta kerätyn veron riittävyys tuo työntekijälle veronpalautuksia tai jäännösveroa seuraavalle vuodelle. Myös veroilmoitusta on ulkomaalaisen työntekijän mahdollista korjata ja täydentää määrättyssä ajassa. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

6.1 Suomalaisen työnantajan velvoitteet ulkomailta vuokrattuun työvoimaan

Teetettäessä ulkomaalaista vuokratyötä suomalaisen työnantajan tulee antaa ilmoitus verohallinnolle ulkomaalaisesta yrityksestä, jolta vuokrauspalvelua ostetaan. Tämä tulee tehdä aina erikseen jokaisesta ulkomaalaisesta yrityksestä, jolta palvelua tilataan Suomeen. Verohallinnolle tulee toimittaa ulkomaalaisen yrityksen ja yhteyshenkilön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä tietoyrityksen toimialasta. Tiedot tulee toimittaa verohallinnolle, kun vuokratyöntekijä työskentelee ensimmäistä päivää työnteettäjällä, mutta viimeistään seuraavan kuun loppuun mennessä. Työnteettäjän tulee lisäksi ilmoittaa ulkomaalaisen yrityksen työsuhteen tai toimeksiantosopimuksen päättymisestä ja mahdollisista muutoksista yrityksen tiedoissa. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

Ilmoitus toimitetaan pääkaupunkiseudun verotoimistoon ”Työnteettäjän ilmoitus verotusta varten” -lomakkeella, joka on liitteenä 5 opinnäytetyön lopussa, kun verosopimus ei estä Suomea perimästä veroa työntekijän palkasta, tai kun vuokratyöntekijä tulee verosopimuksettomasta maasta. Ilmoitus tulee suorittaa kaikista Suomessa työskentelevistä vuokratyöntekijöistä työskentelyn kestosta riippumatta. Ilmoitus menettely tulee suorittaa seuraavien valtioiden kanssa: Islanti, Norja, Ruotsi, Tanska, Latvia, Liettua, Viro, Moldova, Georgia, Valko-Venäjä, Mansaaret, Guernsey, Bermuda, Jersey, Puola, Kazakstan, Caymansaaret ja Turkki. Työnteettäjälle voidaan määrätä enintään 15 000 euron laiminlyöntimaksu, jos työnteettäjä antaa ilmoituksen myöhässä tai laiminlyö ilmoitusta. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

Työnteettäjällä on aina veronpidätysvelvollisuus ulkomaalaiselle yritykselle maksamastaan työkorvauksesta, joka on 13 tai 35 prosentin suuruinen lähdevero Suomessa tehdystä työstä. Poikkeuksena veroa ei peritä, jos yritys tai elinkeinoharjoittaja on ennakoperintärekisterissä tai heillä on esitettävänä 0-veron lähdeverokortti tai muu selvitys, joka estää veronpidättämisen. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

6.2 Rakennusalan veronumero, veronumerorekisteri ja tunnistekortti

Veronumero on 12-merkkinen numeroyhdistelmä, joka ei muutu henkilön vaihtaessa työnantajaa tai työmaata. Veronumeron saadakseen tulee ulkomaalaisella työntekijällä olla suomalainen henkilötunnus. Veronumero on pakollinen rakennustyömailla työskenneltäessä ja sen on oltava näkyvillä kuvallisessa tunnistekortissa. Yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevien tulee käyttää veronumerollista tunnistekorttia, vaikka he eivät konkreettisesti tekisikään rakentamistyötä. Esimerkkinä oppilaitoksen opettajalla ja harjoittelijalla sekä siivoojalla ja vartijalla tulee olla veronumerollinen tunnistekortti. Tunnistekorttia ei tarvitse tavaraa toimittava henkilö. (Veronumero – ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.)

Tunnistekortista tulee ilmetä työntekijän ja palkanmaksajan nimi, kuva työntekijästä ja veronumero. Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työskentelevä työntekijä työsuhteessa vai toimiiko hän itsenäisenä työnsuorittajana. Laki työturvallisuuslain muuttamisesta (1199/2005) määrää tunnistekortin käytöstä ja ulkoasusta. (Laki työturvallisuuslain muuttamisesta, 5 a § 1 momentti.)

Veronumeron saatuaan työntekijää ei ole vielä merkitty veronumerorekisteriin, jota on erikseen pyydetty. Seuraavat henkilöt voivat pyytää veronumeron merkitsemistä veronumerorekisteriin: työntekijä itse, työnantaja tai rakennustyömaan päätoteuttaja. Verohallinto voi myös merkitä henkilön oma-aloitteisesti veronumerorekisteriin. Työnantajat voivat suorittaa ilmoituksen seuraavilla tavoilla: sähköisesti ilmoitin.fi -palvelulla, puhelimitse tai asioimalla verotoimistossa. Veronumero on tarkistettavissa Verohallinnon ylläpitämästä rakennusalan veronumerorekisteristä ilmoituksen tekemisestä seuraavasta päivästä lähtien, kun ilmoitus on tehty. Tarkistaminen suoritetaan Verohallinnon palvelussa, jonne lisätään työntekijän etunimi, sukunimi ja veronumero. Tarkistamisella varmistuu, että työntekijän veronumero on liitetty veronumerorekisteriin. (Veronumero – ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.)

Veronumeron käytöstä on velvollinen huolehtimaan rakennustyömaan rakennuttaja. Vastuussa ovat myös pääurakoitsija tai -toteuttaja kaikkien rakennustyömaalla työskentelevien osalta. Aliurakoitsijat ovat vastuussa omien työntekijöidensä ja sopimuskumppaniensa osalta. Valvontavelvollisuuden laiminlyönyt rakennuttaja, päätoteuttaja tai työnantaja voidaan tuomita työturvallisuuslain (23.8.2002/738) 63§:n mukaan sakkoihin. (Veronumero – ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille 2012.)

Työturvallisuuslain 63 §:ssä säädetään muun muassa seuraavia asioita työturvallisuusrikkomuksista, koskien veronumerokäytäntöä:

Työturvallisuusrikkomuksesta tuomitaan myös

- 2) 52 a §:ssä tarkoitettu henkilö, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö huolehtia tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunnistetta koskevasta mainitussa pykälässä säädetystä velvollisuudesta tai
- 3) itsenäinen työsuorittaja, joka yhteisellä rakennustyömaalla laiminlyö 52 a §:ssä tarkoitetun tunnisteen näkyvillä pitämisen työmaalla liikkueen. (Työturvallisuuslaki, 63 § 2 momentti 2–3 kohdat.)

Työturvallisuuslaissa työturvallisuusrikkomuksen 52 a §, joka täydentää työturvallisuusrikkomuksen 63 §:ää. Työturvallisuuslain 52 a §:ssä säädetään seuraavia asioita:

Yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunniste

Yhteistä rakennustyömaata johtavan tai valvovan rakennuttajan on teke-
missään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin huoleh-
dittava siitä, että jokaisella siellä työskentelevällä on työmaalla liikkues-
saan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste. Tunnisteesta on
käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä
vai itsenäinen työnsuorittaja. Tunnisteesta tulee olla näkyvissä veronume-
rosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetussa laissa (1231/2011)
tarkoitettu henkilökohtainen veronumerorekisteriin merkitty veronumero.
Työntekijän tunnisteesta tulee lisäksi olla työnantajan nimi. Mitä tässä
momentissa säädetään rakennuttajasta, sovelletaan myös:

- 1) pääurakoitsijaan tai muuhun päätoteuttajaan;
- 2) työnantajaan omien työntekijöidensä ja sopimuskumppaniensa osalta.

Tunnistetta ei kuitenkaan tarvitse olla:

- 1) tilapäisesti tavaraa työmaalle kuljettavalla;
- 2) sellaisella työmaalla työskentelevällä, jossa rakennusta tai sen osaa ra-
kennetaan tai korjataan rakennuttajana olevan yksityishenkilön omaan
käyttöön. (Työturvallisuuslaki, 52 a § 1–2 momentit.)

6.3 Ulkomailta Suomeen tuleva vuokratyöntekijä

Suomeen tullut työntekijä on velvollinen hankkimaan itselleen suomalaisen henkilötun-
nuksen. Henkilötunnuksen saa vain henkilökohtaisella käynnillä oleskelun kestosta riip-
puen verotoimistoon tai asuinpaikan maistraattista. Tilapäisesti alle vuoden mittaisessa
oleskelussa verotoimisto voi myöntää työntekijälle henkilötunnuksen. Yli vuoden kes-
tävässä oleskelussa vain maistraatti on oikeutettu myöntämään henkilötunnuksia. Rekis-
teröintiä varten työntekijällä tulee olla mukana muun muassa työsopimus ja kirjalliset
ehdot työsuhteen keskeisistä ehdoista. Myös kansallisuudesta riippuen EU/ETA-maiden
kansalaisilla tulee olla voimassa oleva passi sekä todistus oleskeluoikeuden rekisteröin-
nistä, jos maahantulosta on kulunut yli 3 kuukautta. Kolmannen maan kansalaisella tu-
lee olla mukanaan rekisteröinnissä lisäksi muun muassa voimassa oleva passi sekä työn-
tekijän oleskelulupa. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

6.3.1 Vuokratyöntekijän oleskelu kestää alle kuusi kuukautta

Kun työntekijä oleskelee Suomessa alle kuusi kuukautta, työntekijä on Suomeen rajoitustusti verovelvollinen. Työntekijät jotka tulevat Islannista, Norjasta, Ruotsista, Tanskasta, Latviasta, Liettuasta tai Virosta sekä Moldovasta, Georgiasta, Valko-Venäjältä, Man-saarelta, Guernseyltä, Bermudalta, Jerseyltä, Puolasta, Kazakstanista, Caymansaarilta ja Turkista tai maasta, jonka kanssa Suomella ei ole verosopimusta, maksavat ennakkoveroa Suomesta saadusta palkkatulostaan. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

Ennakkoveron hakeminen tapahtuu verotoimistosta ja viimeistään työskentelyn aloittamisesta seuraavan kuukauden loppuun mennessä tulee olla suoritettuna käynti verotoimistossa. Ennakkovero haetaan ennakkoverolomakkeella, jossa kysytään verotuksen toimittamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Ennakkoverohakemus on liitteenä 6 opinnäytetyön lopussa. Hakemuksen perusteella vuokratyöntekijälle määrätään kuukausittainen maksu ennakkoverosta. Ennakkoveron lisäksi, jos vuokratyöntekijä oleskelee Suomessa vähintään neljän kuukauden ajan, on hän velvollinen maksamaan sairausvakuutusmaksua, ellei hänellä ole esimerkiksi sosiaaliturvatodistusta E101. Ennakkoveron hakematta jättäminen ajallaan aiheuttaa vuokratyöntekijälle enintään 2 000 € veronkorotuksen. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

Suomen veroviranomainen antaa todistuksen ennakkoverosta, ennakkoveron hakemisen yhteydessä. Vuokrattu työntekijä toimittaa todistuksen ennakkoverosta oman asuin valtionsa veroviranomaiselle. Tällä toimenpiteellä vuokrattu työntekijä välttyy kaksinkertaiselta verotukselta riippuen erimaiden verosopimuksista, joissa on säädetty kaksinkertaisen verotuksen poistamista. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

Rajoitetusti verovelvollisella on oikeus hakea progressiivista verotusta, jos rajoitetun verovelvollisen ansiotuloista kertyy vuodessa vähintään 75 % Suomesta ansaitusta työstä. Kyseinen vetoamus voidaan esittää vasta työskentelyvuoden päätyttyä, milloin veroilmoitukseen tulee liittää hakemus progressiivisesta verotuksesta ja kotivaltiostaan veroviranomaisten todistus kotimaassaan tehdystä työstä. Veroilmoituksen liite hakemus progressiivisesta verotuksesta löytyy liitteestä 7, joka on opinnäytetyön lopussa. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

6.3.2 Vuokratyöntekijän oleskelu kestää yli kuusi kuukautta

Vuokratyöntekijä on yleisesti verovelvollinen, kun hänen oleskelunsa kestää Suomessa yli kuusi kuukautta. Tällöin toimii progressiivinen tuloverotus verotusmenettelylain mukaisesti. Progressiivisen tuloverotuksen mukaan veroprosentti riippuu tulojen määrästä. Työntekijä on velvollinen maksamaan sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuja verojen lisäksi, ellei hänellä ole esimerkiksi sosiaaliturvatodistusta E101. Yleisesti verovelvollisen ulkomaalaisen vuokratyöntekijän tulee ottaa yhteyttä verotoimistoon ennakkoverojen määräämistä varten, muuten määräämättömästä ennakkoverosta tulee verolle korotusta. Ulkomaalaisen vuokratyöntekijän tulee antaa veroilmoitus omatoimisesti, ellei vuokratyöntekijällä ole esitätettyä veroilmoitusta. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

Työnantajalla on velvollisuus ilmoittaa vuosi-ilmoituksella vuokratyöntekijän saama palkka ja tarkkatyöskentely aika Suomessa. Työskentelyaikailmoituksen puuttuessa tulee työntekijän itse ilmoittaa siitä, jotta hän on oikeutettu saamaan tarvittaessa lähdeverovähennystä. (Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus 2013.)

6.4 Työntekijän oleskelu kestää alle kuusi kuukautta

6.4.1 Työnantajana toimii suomalainen yritys

Ulkomaalaisen työntekijän tulee hankkia suomalainen henkilötunnus, jonka voi saada verotoimistosta. Henkilötunnuksen rekisteröintiä varten työntekijällä tulee olla mukana täytetty rekisteröintilomake tilapäisestä oleskelusta, työsopimus ja kirjalliset ehdot työsuhteen keskeisistä ehdoista. Tilapäisen oleskelun rekisteröintilomake on opinnäytetyön lopussa liitteenä 8. Kansallisuudesta riippuen EU/ETA-valtioiden kansalaisilla tulee olla rekisteröinnissä mukanaan myös voimassa oleva passi sekä todistus oleskeluoikeuden rekisteröinnistä, jos maahantulosta on kulunut yli 3 kuukautta. Kolmannen maan kansalaisella tulee olla mukana rekisteröinnissä lisäksi voimassa oleva passi sekä työntekijän oleskelulupa. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

Ulkomaalainen työntekijä saa verotoimista lähdeverokortin, joka toimitetaan työnantajalle. Työn loputtua työnantaja on velvollinen antamaan tosittien työntekijän saamista tuloista ja perityistä lähdeveroista. Jos työntekijän oleskelu kestää enintään kuusi kuukautta Suomessa, on hän rajoitetusti verovelvollinen Suomeen, jolloin ulkomaalaisen työntekijän palkasta lähtee lähdeveroa 35 %. Ennen lähdeveron perimistä voi suomalainen yritys ottaa työntekijän palkasta 17 €/päivä, mikä on ilmoitettava lähdeverokorttiin. Veron lisäksi palkasta lähtee yhteensä noin 7 % sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuihin, ellei työntekijällä ole todistusta sosiaaliturvamaksuista tulomaahansa. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

6.4.2 Työnantajana toimii ulkomaalainen yritys

Työntekijän ei tarvitse maksaa verojaan Suomeen, jos oleskelu kestää Suomessa enintään kuusi kuukautta ja työntekijän palkan maksaa ulkomaalainen yritys, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Työntekijän tulee tehdä veroilmoitus Suomeen, mutta veronsa hän maksaa vain kotivaltioonsa. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

6.5 Työntekijän oleskelu kestää yli kuusi kuukautta

Työntekijän tulee hankkia suomalainen henkilötunnus eri toimipisteistä riippuen oleskelun pituudesta. Maistraatista tulee hakea henkilötunnus, jos oleskelu tulee kestävänsä yli vuoden. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

Verotoimistosta tulee hakea työntekoa varten verokortti ulkomailla asuneelle, mikä löytyy opinnäytetyön lopusta liitteenä 9. Verokortin perusteella työnantaja osaa toimittaa työntekijän palkasta oikean suuruisen ennakonpidätyksen verottajalle. Jos Suomessa oleskelu ylittää kuusi kuukautta, työntekijä maksaa palkastaan veroa Suomeen riippumatta siitä, onko työntekijä suomalaisen vai ulkomaalaisen työnantajan palkkalistoilla. Palkasta peritään myös sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuja, ellei työntekijällä ole esimerkiksi sosiaaliturvatodistusta A1 tai E101. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

Kun työnantajana toimii ulkomaalainen yritys, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, tulee työntekijän pyytää verotoimistosta ennakonpidätysvero. Ulkomaalainen yritys ei ole velvollinen toimittamaan työntekijän palkasta ennakonpidätysveroa Suomeen, joten työntekijän tulee hoitaa tämä asia itse verotoimiston kanssa. Työskentelyvuoden päätyttyä työntekijän tulee tehdä veroilmoitus kuten Suomessa vakinaisesti asuvienkin. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

Poikkeuksena veroa ei peritä Suomessa, jos seuraavat ehdot toteutuvat:

- työnantaja ei ole Suomesta,
- kalenterivuoden aikana työntekijän oleskelu Suomessa kestää korkeintaan 183 päivää,
- työnantajalla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa,
- työntekijän puoliso ja lapset ovat jääneet asumaan perheen yhteiseen kotiin vakinaisessa asuinvaltiossa, joka on seuraavista: Belgia, Bosnia-Hertsegovina, Egypti, Espanja, Filippiinit, Intia, Italia, Japani, Kiina, Korean tasavalta, Kreikka, Kroatia, Luxemburg, Malesia, Marokko, Montenegro, Portugali, Puola, Ranska, Saksa, Sambia, Serbia, Sveitsi, Tansania, Turkki, Unkari tai Uusi-Seelanti. (Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille 2012.)

7 TYÖNTEKOA VALVOVAT LAIT TILAAJALLE JA TYÖNTEKIJÄLLE

7.1 Tilaajavastuulaki

Tilaajavastuulakiin tuli muutoksia vuonna 2012 tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta, kun käytetään ulkopuolista työvoimaa. Muutoksen tarkoituksena oli edistää tasavertaista kilpailua karsimalla harmaa talous pois muun muassa rakennusosalta. (Tilaajavastuulain valvonta 2013.)

Tilaajavastuulakia sovelletaan rakentamisalalla Suomessa tehdystä työstä, kun tilaaja käyttää vuokratyöntekijöitä. Vuokratyöntekijän työnantajana voi toimia suomalainen tai ulkomaalainen yritys. Lakia ei sovelleta alihankinta työssä. Rakentamistoiminnassa tilaajavastuulakia sovelletaan talon-, huolto-, korjaus-, maa- ja vesirakentamisessa, joka toimii yhteisenä työpaikkana. Lakia ei sovelleta myöskään, jos vuokraustyö kestää yhteensä enintään kymmenen työpäivää, tai alihankintasopimuksen vastikearvo on ilman arvonlisäveroa alle 7 500 euroa. (Rakennusalan tilaajavastuu ja veronumero 2012.)

Etelä-Suomen aluehallintovirasto vastaa tilaajavastuulain valvonnasta koko maassa. Lakia valvovat tarkastajat työskentelevät Helsingin, Kuopion, Lappeenrannan, Oulun, Mikkelin, Tampereen, Turun ja Vaasan toimipisteissä. (Tilaajavastuulain valvonta 2013.)

7.1.1 Tilaajan selvitysvelvollisuus ulkomaalaisesta sopimusosapuolesta

Tilaajavastuulaissa määrätään tilaajan velvollisuudesta selvittää sopimusosapuolen luotettavuus ja se, toimiiko ulkomaalainen yritys Suomen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tilaajan tulee hankkia tilaajavastuulaissa mainitut tiedot sopimusosapuolesta ennen sopimuksen tekoa ja palveluita myyvän osapuolen tulee antaa ne tilaajalle ymmärrettävällä tavalla. Selitysten tiedot saavat olla enintään kolme kuukautta vanhoja. Jos selvityksiä ei voida toimittaa niiden puuttumisen vuoksi, tilaajalla on oikeus hyväksyä ja sopimuspuolella on oikeus toimittaa selvitys jollakin muulla riittävällä tavalla esimerkiksi A1-todistuksella. Sopimuksia tulee säilyttää kahden vuoden ajan sopimusta koskevan työn päätyttyä. Tilaajan täytyy tarkistaa selvitykset ja tarvittaessa reagoida

tietosisältöön ennen sopimuksen syntymistä. (Rakennusalan tilaajavastuu ja veronumero 2012.)

Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (22.12.2006/1233) 5 §:ssä on lueteltuna selvitettävät asiat tilaajan selvitysvelvollisuudesta, jotka ovat seuraavat:

- 1) selvitys siitä, onko yritys merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain (1501/1993) mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 2) kaupparekisteriote tai kaupparekisteristä muutoin saadut kaupparekisteriotetta vastaavat tiedot;
- 3) todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty;
- 4) todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty; sekä
- 5) selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

Jos vuokratun työntekijän työnantajana tai alihankintasopimuksen sopimuspuolena toimii ulkomainen yritys, yrityksen on toimitettava 1 momentissa tarkoitetut vastaavat tiedot yrityksen sijoittautumismaan lainsäädännön mukaisella rekisteriotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 5 § 1–2 momentit.)

Lain tilaajan selvitysvelvollisuudessa ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 5 §:ssä on mainittu, että tilaajalla on oikeus tehdä sopimus ilman selvitystä, kun seuraavat ehdot toteutuvat:

- 1) sopimuspuoli on valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, Ahvenanmaan maakunnan kunta tai kuntayhtymä, seurakunta, seurakuntayhtymä, Kansaneläkelaitos tai Suomen Pankki, osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettu julkinen osakeyhtiö, valtion liikelaitos tai sen kokonaan omistama yhtiö, kunnan tai kuntayhtymän kokonaan omistama yksityisoikeudellinen yhteisö tai yhtiö taikka vastaava ulkomainen yhteisö tai yritys;
- 2) sopimuspuolen toiminta on vakiintunutta;
- 3) tilaajan ja sopimuspuolen sopimussuhdetta voidaan pitää vakiintuneena aikaisempien sopimussuhteiden johdosta; taikka
- 4) luottamukseen on edellä 1–3 kohdassa säädettyyn rinnastettava syy.

Jos tässä laissa tarkoitettu sopimus on voimassa yli 12 kuukautta, tilaajan sopimuspuolen on toimitettava tilaajalle sopimussuhteen aikana 12 kuukauden välein 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetut todistukset tai 2 momentissa tarkoitetut vastaavat tiedot.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut selvitykset ja todistukset on säilytettävä vähintään kaksi vuotta siitä, kun sopimusta koskeva työ on päättynyt.

Rakentamistoimintaan liittyvästä tilaajan selvitysvelvollisuudesta säädetään 5 a §:ssä. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 5§ 4–6 momentit.)

Saman lain 5 a §:n säännökset täydentävät 5 §:ää:

Rakentamistoimintaan liittyvä tilaajan selvitysvelvollisuus

Mitä 5 §:ssä säädetään tilaajan selvitysvelvollisuudesta, sovelletaan myös rakentamistoimintaan liittyvään tilaajaan. Rakentamistoimintaan liittyvä tilaaja ei kuitenkaan vapaudu selvitysvelvollisuudesta mainitun pykälän 4 momentin 2 ja 3 kohdan perusteella eikä niissä tarkoitettuun syyhyn rinnastettavan syyn perusteella. Rakentamistoimintaan liittyvällä tilaajalla on mainitun pykälän 1 momentissa säädetyn lisäksi oltava todistus siitä, että sopimuspuoli on ottanut tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitetun vakuutuksen. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 5 a § 1 momentti.)

7.1.2 Vaitiolovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen henkilön edustajalle

Tilaaja tai sen palveluksessa työskentelevä ei saa luovuttaa selvitysasioista tietoa sivulleselle, ellei sopimuspuoli itse taikka veroviranomainen lain nojalla ole julkistanut niitä tai työeläkelaitos lain nojalla ilmoittanut niitä luottotietorekisteriin merkittäviksi. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 8 § 1 momentti.)

Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä on säädetty 6 §:ssä Tietojen luovuttamisesta henkilöstöedustajalle seuraavia:

Tilaajan tulee pyynnöstä ilmoittaa tässä laissa tarkoitetusta vuokratyöstä tai alihankinnasta tehdystä sopimuksesta työehtosopimuksen perusteella valitulle luottamusmiehelle tai, jos tällaista ei ole valittu, työsopimuslain (55/2001) 13 luvun 3 §:ssä tarkoitetulle luottamusvaltuutetulle ja työsuojeluvaltuutetulle. Asiasta ilmoitettaessa on selvitettävä vuokratyön käytön syy, käytettävän työvoiman määrä, yrityksen yksilöintitiedot, työkohde, työtehtävät, sopimuksen kesto ja sovellettava työehtosopimus tai keskeiset työehdot. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 6 § 1 momentti.)

7.1.3 Laiminlyöntimaksu ja sen määrittäminen

Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 9 §:ssä on määrätty, että tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyönti maksua jos tilaaja on:

- 1) laiminlyönyt 5 tai 5 a §:ssä tarkoitetun selvitysvelvollisuuden;
- 2) tehnyt sopimuksen tässä laissa tarkoitetusta työstä liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa tai yrityksen kanssa, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon; taikka
- 3) tehnyt tässä laissa tarkoitetun sopimuksen, vaikka hänen on täytynyt tietää, että sopimuksen toisella osapuolella ei ole tarkoitus täyttää sopimuspuolena ja työnantajana lakisääteisiä velvoitteitaan. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 9 § 1 momentti 1–3 kohdat)

Laiminlyöntimaksun suuruuteen vaikuttavat sopimuksen arvon lisäksi, selvitysvelvollisuuden rikkomisaste, laatu ja laajuus. Alennusta laiminlyöntimaksuun voidaan antaa, jos tilaaja on pyrkinyt estämään tai poistamaan laiminlyönnin vaikutukset. Korottavana tekijänä vaikuttavat laiminlyönnin toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet. Laiminlyöntimaksun määrä vaihtelee korotettuna laiminlyöntimaksuna 16 000 eurosta 50 000 euroon. Määrä on korkeampi rakennustoiminnassa. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä pienempänä kuin vähimmäismäärä on, jos tekoa pidetään vähäisenä olosuhteet huomioon ottaen. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä, 9 § 2–4 momentit.)

7.2 Uusi lakimuutos verotusmenettelystä ja työturvallisuuslaista

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta (HE 92/2012), minkä tarkoitus on poistaa harmaa talous uudella verotusmenettelyllä ja työntekijöiden luettelomisella. Hallituksen esityksen mukaan:

Verotusmenettelystä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi rakennusalan verovalvontaa tehostavat säädökset rakennustyömailla noudatettava työntekijöitä ja rakennusurakoita koskevasta kuukausittaisesta ilmoittamismenettelystä.

Työturvallisuuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös yhteisen rakennustyömaan pääurakoitsijan tai muun päätoteuttajan velvollisuudesta pitää ja säilyttää luetteloa työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista. Työnantajalle ja itsenäiselle työnsuorittajalle säädettäisiin velvollisuus toimittaa luettelon pitämiseksi tarpeelliset tiedot. (Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta, 1)

Lakiin on 17.9.2012 esitetty muutoksia koskien verotusmenettelyä ja työturvallisuuslakia. Keskeisinä ehdotuksina ovat seuraavat:

- laki verotusmenettelystä, jossa seuraavat pääkohdat:
  - työntekijätietojen ilmoittamismenettely
  - tiedonantovelvollisuuden tietosisältö
  - työnantajan ilmoittamisvelvollisuus päätoteuttajalle
  - laiminlyöntimaksun määräämättä jättäminen
  - urakkatietojen ilmoittamismenettely
  - rakennuttajana olevan yksityishenkilön tiedonantovelvollisuus
  - yksityishenkilön tiedonantovelvollisuuden valvonta loppukatselmuksen yhteydessä.
- luettelon pitäminen yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä. (Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta, 2)

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1. lokakuuta 2013 (Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta, 1).

8 ULKOMAALAISEN TYÖVOIMAN KÄYTÖN VALVONTA RAKENNUS- TYÖMAALLA

8.1 Työnjohdon valvonnan pääkohdat ulkomaalaisesta työntekijästä

Rakennustyönjohdon tulee osata valvoa ulkomaalaista työvoimaa Suomen lainsäädännön mukaisesti. Työnantajan velvoitteet ovat samat palkattaessa ulkomaalaista työvoimaa suoraan työsuhteeseen kuin palkatessaan suomalaista työvoimaa.

Kun suomalainen yritys, jolla on ulkomaalaisia työntekijöitä, vuokraa tai aliurakoi ulkomaalaista työvoimaa rakennustyömaalle, tulee rakennustyönjohdon näiltä työntekijöiltä varmistaa seuraavia:

- selvitys työnteko-oikeuden perusteista,
- pyytää työntekijältä kopio passista, jos työntekijä on kolmannen maan kansalainen, tai virallisesta henkilötodistuksesta, kun työntekijä on EU/ETA-maan kansalainen. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

Kun ulkomaalainen yritys vuokraa tai aliurakoi ulkomaalaista työvoimaa rakennustyömaalle, tulee rakennustyönjohdon näiltä työntekijöiltä varmistaa seuraavia:

- selvitys työnteko-oikeuden perusteista,
- työntekijältä kopio passista, jos työntekijä on kolmannen maan kansalainen, tai virallisesta henkilötodistuksesta, kun työntekijä on EU/ETA-maan kansalainen,
- selvitys työnantaja yrityksen ja edustajan nimi, sekä osoite Suomessa,
- selvitys noudatettavasta työehtosopimuksesta ja työntekijän työsuhteen ehdoista,
- lähetetyn työntekijän todistuksen oikeellisuus (esim. A1),
- työntekijöiden kuvallisten henkilötunnisteiden oikeellisuus ja käyttö rakennustyömaalla,
- työntekijän tietojen lisääminen kulkulupaluetteloon,
- työntekijöiden työhön opastus ja perehdytys. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

8.2 Alihankinta- ja työvoiman vuokraussopimuksen laillisuuden tarkistaminen

Tilaajavastuulaissa on määrätty enakkona tapahtuva selvitysvelvollisuus, jossa alihankkijan tai työvoimaa vuokraavan yrityksen tulee toimittaa sopimuskumppanille ymmärrettävällä kielellä selvitys yrityksen luotettavuudesta. Jotta sopimus on laillinen, alihankkijalta ja työvoimaa vuokraavalta yritykseltä tulee tarkastaa ja todentaa lain määräämät kohdat:

- yritys on merkitty ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin sekä arvonalisävelvollisten rekisteriin,
- yrityksen sijoittumismaan viranomaisen antama kaupparekisteriote tyyppinen selvitys, josta selviää yhtiön nimen kirjoittajat,
- yrityksen sijoittumismaan veroviranomaisen antama todistus, josta selviää että yritys on maksanut veronsa tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty,
- yrityksen sijoittumismaan lainsäädännön mukainen todistus työntekijöistä eläkevakutuksen tai vastaavan ottamisesta,
- mitä suomalaista yleissitovaa työehtosopimusta työntekijöihin sovelletaan, selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista,
- todistukset eläkevakutuksen ottamisesta ja eläkevakutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

Myös seuraaviin kohtiin tulee tehdä varmistus alihankintaa tai työvoimaa vuokraavan yrityksen tai ulkomaalaisen työntekijän kanssa, jotka ovat seuraavat:

- ulkomaalainen yritys asettaa edustajan ja tietää edustajan velvoitteet,
- työntekijöiden oleskelulupien voimassaolo ja työsuhteiden ehdot,
- todistus siitä, että työntekijöille on otettu riittävä tapaturmavakuutus,
- ulkomaalainen yritys esittää työntekijöiden työskentelyoikeuden perusteet,
- ulkomaalainen yritys ja työntekijät tietävät lain määräämän henkilötunnisteen ja kulunvalvontajärjestelmän,
- ulkomaalainen yritys sitoutuu noudattamaan alan yleistä työehtosopimusta sekä työ- ja sosiaalilainsäädäntöä,
- ulkomaalainen yritys tietää sopimusta solmiessa ilmoituskäytännöstä eli tietojen ilmoittamisesta verohallinnolle. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

Mikäli yrityksellä on suomalainen y-tunnus, tulee selvitykset ja varmistukset olla myös sivutoimiliikkeen osalta kuten edellä listatuissa kohdissa. (Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013, 2013.)

9 YHTEENVETO

Opinnäytetyö tarkoituksena oli esitellä työnjohdon näkökulmasta tietoa, kuinka tulee huomioida Suomen lainsäädännön näkökulmasta ulkomaalainen työntekijä. Opinnäytetyön tehtävänä oli kerätä rakennustyönjohdolle kattava tietopaketti, kun työskentelee ulkomaalisten työntekijöiden kanssa. Työhön on kerätty tietoa muun muassa seuraavien lähteiden sivustoilta: Aluehallintovirasto, Finlex, Kela, Maahanmuuttovirasto, Poliisi, Rakennusteollisuus, Työsuojeluhallinto, Verohallinto ja Väestörekisterikeskus. Sivustot esittelevät omaan aihealueeseensa kuuluvat asiat ulkomaalaisista työntekijöistä, mistä on poimittu tiivistetty tieto rakennustyönjohdolle.

Suurimpana lähteenä on opinnäytetyön taustalla Suomen lainsäädäntö, johon pohjautuu myös eri lähteiden tiedot. Uusia lakimuutoksia on syntynyt lähiaikoina muun muassa verotukseen, tilaajavastuulakiin ja työturvallisuuteen, mitkä vaikuttavat ulkomaalaisiin työntekijöihin. Suurena päämääränä uusissa lakimuutoksissa nousi esille harmaan talouden torjunta, minkä erityistarkkailun alaiseksi on päätynyt muun muassa rakennusala. Tämän seurauksena rakennustyömailla työnjohdolle on noussut suurempi rooli olla tarkkaavainen lainsäädäntöjen toteutumisten kanssa.

Työnjohdolla on vielä töitä kehittää hyviä ja toimivia käytäntöjä, jotta työmailla toimitaisiin sujuvasti lakiuudistusten mukaisesti. Ulkomaalaisten työntekijöiden osalta ollaan vielä alkutekijöissä käytäntöjen kanssa, jotta kaikki sujuisi työmailla automaattisesti. Muutoksiin sopeutumisen on tapahduttava välittömästi, mutta varmuus, että toiminta on oikein, ei ole vielä taattua.

Työmailla on vielä edessään tulevia lakimuutoksia, jotka teettävät lisää työtä tulevaisuudessa muun muassa verotuksen kanssa, missä tulee esimerkiksi ilmoittaa kuukausittain muun muassa työntekijät työmailla ja kuinka paljon alihankkijoille maksetaan korvauksia. Tulevaisuudessa ulkomaalaisten työntekijöiden määrä on nousussa, jotenka on nähtävissä, että lakiin on tulossa vielä lisää muutoksia.

9.1 Tulosityhteenveto

Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa ulkomaalaisten työntekijöiden valvonnasta. Asia esitetään työnjohdon näkökulmasta. Työnjohdon tulee tietää ulkomaalaisen työntekijän työnteko-oikeuden perusteista, mitä tulee etukäteen varmistaa ja mitä työnaikana tulee ottaa huomioon, kun työskentelee ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa. Suomen lainsäädäntöön on asetettu kohtia, joissa kerrotaan ulkomaalaisten työntekijöiden oikeuksista ja velvoitteista Suomessa. Näitä kohtia valvovat monet tahot omalta osaltaan, ettei laittomuuksia pääsisi syntymään.

Ulkomaalaisia työntekijöitä voi saapua Suomeen eri tavoin esimerkiksi suoraan työsuhteeseen suomalaiselle yritykselle, lähetettynä työntekijänä, vuokratyövoimana tai alihankkijana hankkeeseen. Rakennustyönjohdon tulee varmistaa ulkomaalaisilta työntekijöiltä esimerkiksi työnteko-oikeuden perusteet, henkilöllisyys, ulkomaalaisen yrityksen tiedot, työehtosopimukset ja sosiaaliturva. Suomen lainsäädännössä on myös määrätty selvitysvelvollisuus ulkomaalaisesta yrityksestä, joka vuokraa tai aliurakoi ulkomaalaisia työvoimaa. Ulkomaalaiselta yritykseltä tulee varmistaa esimerkiksi työnteko-oikeuden perusteista, työntekijöiden henkilöllisyydet, yrityksen yhteystiedot, työehtosopimukset, työsuhteiden ehdot ja työntekijöiden sosiaaliturvat.

Ulkomaalainen työntekijä on myös mahdollista palkata suoraan työsuhteeseen Suomalaiselle yritykselle. Tällöin yritys toimii ulkomaalaisen työntekijän työnantajana, jolloin työnantajan tulee varmistaa esimerkiksi oleskeluoikeuden kesto ja oikea verotusmuoto, jotka poikkeavat palkattaessa suomalaista työvoimaa. Muuten työsuhteeseen palkkaaminen tapahtuu niin kuin suomalaisellekin työntekijälle. Palkatessa ulkomaalaisia työntekijöitä suoraan työsuhteeseen, tulee työnantajalla vastaan erilaisia virastojen lomakkeita täytettäväksi muun muassa verotukseen, oleskelun rekisteröintiin, sosiaaliturvaan ja vakuutuksiin liittyen.

Suurin osa Suomessa työskentelevistä ulkomaalaisista työntekijöistä työskentelee lähetettynä työntekijänä. Työnantajana toimii tällöin ulkomaalainen yritys. Kun yritys vastaanottaa lähetettyä työvoimaa tulee näistä huomioida esimerkiksi työntekijöiden sosiaaliturva ja edustajan asettaminen. Tilaajavastuulakiin on määrätty tilaajan selvitysvelvollisuus, ennen kuin solmitaan sopimuksia lähetetystä työvoimasta. Verotuksen näkö-

kulmasta lähetettyjä työntekijöitä verotetaan eri tavalla kuin suoraan työsuhteeseen palkattuja työntekijöitä.

9.2 Pohdinta

Opinnäytetyöhön haetun Internet materiaalin pohjalta kerätty tieto antoi tiivistetyt vastaukset suunniteltuihin aiheisiin. Koska opinnäytetyöhön ei ollut teettäjä, jäi opinnäytetyö faktapohjaisen tiedon etsinnäksi ilman pohdinnallista näkökulmaa opinnäytetyön sisällössä.

Opinnäytetyössä oli myös niukasti havainnollistettu Rakennusteollisuuden tekemällä tilastoinnilla ulkomaalaisten osuutta rakennustyövoimasta. Koska tilastointi oli tehty vuosina 2007–2011, jäi tämän hetkinen tieto puuttumaan opinnäytetyöstä. Tämän hetkinen tilastointi tieto olisi antanut asiasta varmemman kuvan opinnäytetyöstä. Kuitenkin tilastoinnin tekeminen olisi laajentanut asiaa enemmän ulkomaalaisten työntekijöiden käyttöön työmailla kuin heidän valvontaan.

9.3 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli antaa kattavasti tietoa työnjohdon näkökulmasta, mitä tulee huomioida, kun työskentelee ulkomaalaisten työntekijöiden kanssa. Opinnäytetyössä esiteltiin asioita muun muassa ulkomaalaisten työnteko-oikeuden perusteista, verotuksesta, lähetetyistä työntekijöistä ja selvitys velvollisuuksista.

Useissa Internet lähteessä jokainen virasto esittelee asioitaan omalta kannaltaan tai tiivistäen tietonsa suuntaa antaviksi. Opinnäytetyöhön on kerätty tarpeeksi kattavasti tietoa kustakin aiheesta, ettei tieto aiheesta jää vajaaksi, mutta tiivistäen kuitenkin harvaan esiintyvät aiheet pois. Opinnäytetyön lopussa on myös lyhennetty muistilista työnjohdolle mitä heidän tulisi ehdottomasti valvoa ulkomaalaisista työntekijöistä ja ulkomaalaisista yrityksistä.

Opinnäytetyössä on huomioituna lähetetyt työntekijät ja suoraan työsuhteeseen palkatut ulkomaalaiset työntekijät. Kun yritys on palkkaamassa suoraan työsuhteeseen ulkomaalaisia työntekijöitä, tulee yrityksen täyttää tai todentaa erinäisiä virastojen lomakkeita. Opinnäytetyö esittelee myös aiheittain mitä lomakkeita voi tulla vastaan palkatessa ulkomaalaisia työntekijöitä.

9.4 Jatkoselvitystarpeet

Opinnäytetyön jatkoselvitystarpeina voidaan nostaa esille kuinka tulevaisuudessa ulkomaalaisten työntekijöiden valvonta tulee muuttumaan ja miten valvonta on pysynyt mukana kehityksessä. Koska vuoden 2013 puolella on vielä tulossa muutoksia hallituksen esityksen mukaan verotuksen valvontaan ja työntekijöiden listaamiseen. Hyvänä jatkoselvitystarpeena on selvittää käytäntöjen kautta, miten työmaat ovat kehittäneet omia valvonta tapojaan esimerkiksi kyselyjen avulla.

LÄHTEET

Ennakkoverohakemus - Ulkomailla pysyvästi asuva henkilö, joka tulee Suomeen vuokratyöntekijäksi. Verohallinto. Luettu 14.4.2013. <http://www.vero.fi>

EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden kansalaiset. 2013. Työ- ja elinkeinotoimisto Luettu 25.3.2013. <http://www.mol.fi>

Euroopan unionin kansalaisen. Poliisi. Luettu 14.4.2013. <http://poliisi.fi>

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta HE 92/2012

Hakemus progressiivisesta verotuksesta Suomen veroviranomaisille - 75 %:n sääntö. Verohallinto. Luettu 14.4.2013 <http://www.vero.fi>

Hakemus verokortin saamiseksi / Ulkomailla asuva tai asunut henkilö. Verohallinto. Luettu 14.4.2013. <http://www.vero.fi>

Harmaan talouden torjunta rakennuslalla. Rakennusteollisuus. Luettu 22.3.2013. <http://www.rakennusteollisuus.fi/>

Laki lähetetyistä työntekijöistä 9.12.1999/1146

Laki tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 22.12.2006/1233

Laki työturvallisuuslain muuttamisesta 1199/2005

Oikeustyön tekoon ilman oleskelulupaa. Maahanmuuttovirasto. Luettu 25.3.2013. <http://www.migri.fi>

Oleskelukortti. 2013. Poliisi. Luettu 22.3.2013. <http://www.poliisi.fi>

Oleskelukorttihakemus. Poliisi. Luettu 14.4.2013. <http://www.poliisi.fi>

Oleskelulupakortti. Maahanmuuttovirasto. Luettu 25.3.2013. <http://www.migri.fi>

Oleskeluoikeuden rekisteröinti. 2013. Poliisi. Luettu 22.3.2013. <http://www.poliisi.fi>

Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa 2013. 2013. Rakennusteollisuus. Luettu 22.3.2013. <http://www.rakennusteollisuus.fi>

Poliisi - EU. 2013. Poliisi. Luettu 22.3.2013. <http://www.poliisi.fi>

Rakennusalan tilaajavastuu ja veronumero. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 26.5.2013. <http://www.tem.fi>

Sosiaaliturvasopimukset. 2012. Eläketurvakeskus. Luettu 25.3.2013. <http://www.etk.fi/>

Suomen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta koskeva hakemus. Kansaneläkelaitos. Luettu 14.4.2013. <http://lomake.kansaneläkelaitos.fi>

Suomessa tilapäisesti oleskelevan ulkomaalaisen rekisteröinti-ilmoitus. Verohallinto. Luettu 14.4.2013. <http://www.vero.fi>

Sähköinen hakemus ja hakemuslomakkeet. 2013. Eläketurvakeskus. Luettu 25.3.2013. <http://www.etk.fi>

TEM 0.54. Maahanmuuttovirasto. Luettu 14.4.2013. <http://www.migri.fi>

Tilaajavastuulain valvonta. 2013. Aluehallintovirasto. Luettu 26.3.2013. <http://www.tyosuojelu.fi>

Tilaajavastuulaki. 2012. Työsuojeluhallinto. Luettu 26.3.2013. <http://www.tyosuojelu.fi/fi/tilaajavastuu>

Työluvut. 2013. Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimisto. Luettu 25.3.2013. <http://www.ptvt.fi>

Työnteettäjän ilmoitus verotusta varten. Verohallinto. Luettu 14.4.2013. <http://www.vero.fi>

Työvoimakyselyn tulokset 7.12.2011. Rakennusteollisuus. Luettu 27.3.2012. <http://www.rakennusteollisuus.fi>

Ulkomaalaisen rekisteröinti. Väestörekisterikeskus. 22.3.2013. <http://www.vrk.fi>

Ulkomaalaislaki 30.4.2004/301

Ulkomaalaisten työnteke Suomessa. 2013. Työsuojeluhallinto. Luettu 22.3.2013. <http://www.tyosuojelu.fi/>

Ulkomailta Suomeen. 2011. Verohallinto. Luettu 25.3.2013. <http://www.vero.fi>

Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus. 2013. Verohallinto. Luettu 25.3.2013. <http://www.vero.fi>

Veronumero – ohje rakennusalan työntekijöille ja työnantajille. 2012. Verohallinto. Luettu 25.3.2012. <http://www.vero.fi>

Veronumero – usein kysyttyä. 2012. Verohallinto. Luettu 25.3.2013. <http://www.vero.fi>

Verotietoa ulkomailta Suomeen tuleville työntekijöille. 2012. Verohallinto. Luettu 26.3.2013. <http://www.vero.fi>

LIITTEET

Liite 1. EU-kansalaisen rekisteröintilomake

(Euroopan unionin kansalaisen).

1(3)

(jatkuu)

EUROOPAN UNIONIN KANSALAISEN

(Ei koske pohjoismaiden kansalaisia)

☐ oleskeluoikeuden rekisteröinti

Koskee myös Sveitsin ja Liechtensteinin kansalaisia (UlkL 153 §)

☐ todistus pysyvästä oleskeluoikeudesta

Asiakasnumero

Henkilötiedot	Sukunimi
	Etunimet
	Entiset sukunimet
	Entiset etunimet
	Sukupuoli ☐ Nainen ☐ Mies
	Ammatti
	Syntymäaika Syntymäpaikka ja -maa
	Kansalaisuus Aiempi kansalaisuus
	Siviilisäät ☐ Naimaton ☐ Avioliitossa ☐ Eronnut ☐ Leski ☐ Avioliitossa ☐ Rekisteröity parisuhde
Matkustusasia- kirja	Passin tai henkilötodistuksen numero, myönnetty pvm, voimassaoloaika
	Passin tai henkilötodistuksen antopaikka ja antomaa
Osoite Suomessa	Katuosoite Postinumero ja postitoimipaikka
	Puhelinnumerot
	Sähköpostiosoite
Osoite kotimaassa	Katuosoite, postinumero, postitoimipaikka, maa
Suomeen saapuminen	Päivämäärä
Oleskelu	Oleskelun tarkoitus
	Aiottu oleskeluaika
	Toimeentulo
Puoliso / Avopuoliso	☐ on Suomessa ☐ tulee Suomeen
	Sukunimi
	Etunimet
	Syntymäaika Syntymäpaikka ja -maa
	Kansalaisuus
	Sukupuoli ☐ Nainen ☐ Mies
Lapset	Mukana tulevat alle 21 -vuotiaat lapset (huom. Jokainen lapsi täyttää oman hakemuksen)
	Nimi Syntymäaika

Alle 21 -vuotiaan vanhemmat	Isän sukunimi	Etunimet
	Syntymäaika/henkilötunnus	Kansalaisuus
	Äidin sukunimi	Etunimet
	Syntymäaika/henkilötunnus	Kansalaisuus
Lisätietoja	<p>Kaikki mukana tulijat täyttävät oman lomakkeen.</p> <p>Väärin tietojen antaminen voi johtaa rikoslain nojalla rangaistukseen (rikoslaki 16 luku 20 a § (48/28), 21 § (769/90), 17 luku 8 § (577/48)).</p>	
Päiväys ja allekirjoitus	Päiväys, paikka	Allekirjoitus
Liitteet	<p>Työntekijä</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ todistus työssäolosta (mieluummin työvoimatoimiston lomake TM 054)</p> <p>Itsenäinen ammatinharjoittaja</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ selvitys ammatinharjoittamisesta</p> <p>Opiskelija</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ oppilaitoksen läsnäolotodistus</p> <p>☐ selvitys riittävistä varoista itseään ja perheenjäseniään varten</p> <p>Henkilö, jolla riittävät varat</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ todistus / selvitys riittävistä varoista itseään ja perheenjäseniään varten</p> <p>Puoliso/avopuoliso/lapsi</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ asiakirja perhesuhteesta</p> <p>☐ selvitys avosuhteesta</p> <p>Huollettavat vanhemmat ja yli 21 -vuotiaat lapset</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ asiakirja perhesuhteesta</p> <p>☐ todistus riippuvuudesta</p> <p>Muu omainen</p> <p>☐ jäljennös matkustusasiakirjasta (alkuperäinen esitettävä) ☐ asiakirja sukulaisuudesta</p> <p>☐ todistus riippuvuudesta, hoidosta</p>	

Liite 2. Oleskelukorttihakemus

(Oleskelukorttihakemus).

1(3)

(jatkuu)

OLESKELUKORTTIHAKEMUS

Unionin kansalaisen perheenjäsen tai muu omainen, joka ei itse ole unionin kansalainen (ei koske pohjoismaiden kansalaisia)

1 (2)

☐ oleskelukortti☐ pysyvä oleskelukortti

Asiakasnumero

Kaikki mukana tulijat täyttävät oman lomakkeen

Henkilötiedot	Sukunimi	Passikuva
	Etunimet	
	Entiset sukunimet	
	Entiset etunimet	
	Sukupuoli ☐ Nainen ☐ Mies	
	Ammatti	
	Syntymäaika Syntymäpaikka ja -maa	
	Kansalaisuus Aiempi kansalaisuus	
	Siviilisääty ☐ Naimaton ☐ Avioliitossa ☐ Eronnut ☐ Leski ☐ Avoliitossa ☐ Rekisteröity parisuhde	
Matkustusasia-kirja	Passin tai henkilötodistuksen numero, myönnetty pvm, voimassaoloaika	
	Passin tai henkilötodistuksen antopaikka ja antomaa	
Osoite Suomessa	Katuosoite Postinumero ja postitoimipaikka	
	Puhelinnumerot	
	Sähköpostiosoite	
Osoite kotimaassa	Katuosoite, postinumero, postitoimipaikka, maa	
Suomeen saapuminen	Päivämäärä	
Oleskelu	Oleskelun tarkoitus	
	Aiottu oleskeluaika	
	Toimeentulo	
Puoliso/avopuoliso	☐ on Suomessa ☐ tulee Suomeen	
	Sukunimi	
	Etunimet	
	Syntymäaika Syntymäpaikka ja -maa	
	Kansalaisuus	
Lapset	Sukupuoli ☐ Nainen ☐ Mies	
	Mukana tulevat alle 21 -vuotiaat lapset (Huom. Jokainen lapsi täyttää oman hakemuksen) Nimi Syntymäaika	

OLESKELUKORTTIHAKEMUS 2 (2)
Unionin kansalaisen perheenjäsen tai muu
omainen, joka ei itse ole unionin kansalainen
(ei koske pohjoismaiden kansalaisia)

Alle 21 - vuotiaan vanhemmat	Isän sukunimi	Etunimet
	Syntymäaika/henkilötunnus	Kansalaisuus
	Äidin sukunimi	Etunimet
	Syntymäaika/henkilötunnus	Kansalaisuus
Lisätietoja		
	Väärin tietojen antaminen voi johtaa rikoslain nojalla rangaistukseen (rikoslaki 16 luku 20 a § (48/28), 21 § (769/90), 17 luku 8 § (577/48)).	
Päiväys ja allekirjoitus	Päiväys, paikka	Allekirjoitus
Liitteet	☐ jäljennös passista (alkuperäinen esitettävä)	☐ kotimaan viranomaisen todistus riippuvuudesta, hoidosta (muu omainen)
	☐ asiakirja perhesuhteesta	☐ asiakirja sukulaisuudesta
	☐ selvitys avosuhteesta	☐ passivalokuva 2 kpl
	☐ perheenkokoajan rekisteritodistus	☐ jäljennös toisen jäsenvaltion luvasta

Liite 3. Työ- ja elinkeinotoimiston liite oleskelulupahakemukseen/ hakemus ennakkotietojen saamiseksi

(TEM 0.54).

1(3)

(jatkuu)

☐ **HAKEMUS ENNAKKOTIEDON SAAMISEKSI** *APPLICATION FOR ADVANCE RULING*

Työn- tekijä	Sukunimi <i>Surname (family name)</i>		Etunimet <i>Given names in full</i>		Syntymäaika <i>Date of birth</i>
	Kansalaisuus <i>Citizenship</i>	Työntekijä oleskelee <i>The worker resides</i> Suomessa <i>In Finland</i> ☐ Ulkomailla <i>Abroad</i> ☐		Jos päätös halutaan toimittettavaksi Suomen edustustoon, mihin edustustoon? <i>In case you wish that the decision is to be sent to a Finnish Diplomatic Mission, to which Mission?</i>	
	Tämä kenttä tulee aina täyttää kokonaan siitä huolimatta, että tiedot ilmoitetaan myös oleskelulupahakemuksessa <i>To be completed in full, even when these details are already shown in the residence permit application.</i>				

Työn- antaja <i>Employer</i>	Nimi <i>Name</i>	Koti- tai liikepaikka <i>Domicile or business location</i>	
	Päätoimiala <i>Main line of business</i>	Y-tunnus <i>Enterprise identity code</i>	
	Sähköposti <i>E-mail address</i>	Puhelin <i>Telephone</i>	Fax
	Käyntiosoite <i>Visiting address</i>	Postinumero <i>Postal code</i>	Postitoimipaikka <i>Postal District</i>
	Postiosoite/PL-osoite <i>Postal address/PO Box</i>	Postinumero <i>Postal code</i>	Postitoimipaikka <i>Postal District</i>
	Tämä kenttä tulee täyttää mahdollisimman huolellisesti myös silloin, kun työnantajalla ei ole koti- tai liikepaikkaa Suomessa <i>To be completed with care, even when employer has no domicile or place of business in Finland</i>		

Toimeksi- antaja Suomessa <i>Client or principal providing work in Finland</i>	Nimi <i>Name</i>	Koti- tai liikepaikka <i>Domicile or business location</i>	
	Päätoimiala <i>Main line of business</i>	Y-tunnus <i>Enterprise identity code</i>	
	Sähköposti <i>E-mail address</i>	Puhelin <i>Telephone</i>	Fax
	Käyntiosoite <i>Visiting address</i>	Postinumero <i>Postal code</i>	Postitoimipaikka <i>Postal District</i>
	Postiosoite/PL-osoite <i>Postal address/PO Box</i>	Postinumero <i>Postal code</i>	Postitoimipaikka <i>Postal District</i>
	Tämä kenttä tulee täyttää vain silloin, jos työnantajalla ei ole koti- tai liikepaikkaa Suomessa To be completed only when employer has neither domicile nor place of business in Finland		

(jatkuu)

Työnteon keskeiset ehdot Main terms and conditions of work	Tietoa vähimmäistöyehtoista saa mm. työsuojeluviranomaiselta (www.tyosuojelu.fi) <i>Details of minimum terms and conditions of employment are available from the labour protection authority (www.tyosuojelu.fi)</i>		
	Pääasialliset työtehtävät / ammatinimike <i>Principal duties / job description</i>		
	Työn kesto ja luonne <i>Duration and nature of work</i> ☐ Toistaiseksi voimassaoleva, alkaa <i>Open-ended (permanent), beginning on</i> _____ / ____ / 20 ☐ Määräaikainen työ <i>Temporary</i> _____ / ____ 20 - ____ / ____ 20 Määräaikaisuuden peruste <i>Grounds for temporary employment</i> _____		Säännöllinen työaika / jakso <i>Regular working hours / period</i> _____ / _____ Koeaika <i>Trial period</i> Ei <i>None</i> ☐ Kyllä <i>Yes</i> ☐ Pituus <i>Length</i> _____ Vuosiloman määräytyminen <i>Determination of annual holiday</i> Vuosilomalaki <i>Annual Holidays Act</i> ☐ Työehtosopimus <i>Collective agreement</i> ☐
	Palkka <i>Pay</i> €	Palkan määräytymisen peruste <i>Basis for determining pay</i>	Palkanmaksukausi <i>Pay period</i>
	Työhön sovellettava työehtosopimus <i>Collective agreement applied in the work</i>		Luontoisetujen verotusarvo <i>Tax value of fringe benefits</i> €
	Pääasiallinen työtekopaikkakunta <i>Main district where work will be done</i>		Postinumero <i>Postal code</i>
	Jos pääasiallista työtekopaikkaa ei ole, selvitys eri työkohteista <i>When there is no main place of work, account of the different work sites</i>		
	Irtisanomisaika tai sen määräytymisen peruste <i>Period of notice or grounds for determining the period of notice</i>		
	Onko työnantaja edeltävän 9 kuukauden aikana irtisanonut työntekijöitä samoista tai samankaltaisista tehtävistä taloudellisista tai tuotannollisista syistä tai saneerausmenettelyn yhteydessä (työsopimuslaki 6:6)? <i>Has the employer given notice to employees with the same or similar work during the preceding 9 months, due to financial or production-related reasons, or in connection with a reorganization procedure? (Chapter 6 Section 6 of the Employment Contracts Act)</i>		
	Työnteon keskeiset ehdot voidaan esittää myös erillisellä asiakirjalla, joka sisältää vähintään yllä olevaa kenttää vastaavat tiedot <i>The main terms and conditions of work may also be provided in a separate appendix including at least the details specified above</i>		

Vakuutus ja allekirjoitus Affirmation and signature	Vakuutan, että olen toimivaltainen allekirjoittamaan ja että ilmoittamani tiedot ovat oikeat ja että edellä mainittuun työntekijään sovelletaan Suomessa voimassa olevaa työlainsäädäntöä ja vastaavissa tehtävissä toimiviin työntekijöihin noudatettavaa käytäntöä. <i>I hereby certify that I am competent to sign and that the details I have provided are correct and that current Finnish labour legislation and the custom and practise applied to workers engaged in equivalent duties will be applied to the worker specified above</i>	
	Virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antaminen viranomaiselle on rangaistava työnantajan ulkomaalaisrikkomuksena (ulkomaalaislaki 186 §) <i>Providing false or misleading information to the authority is an offence punishable under section 186 of the Aliens Act</i>	
	Päiväys <i>Date</i>	Arvo ja asema <i>Official title and position</i>
	Allekirjoitus <i>Signature</i>	Nimen selvennys <i>Name in block capitals</i>

Liite 4. Suomen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta koskeva hakemus

(Suomen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta koskeva hakemus).

1(5)

(jatkuu)

Henkilötunnus

Ohjeita sivulla 4

1 Mistä maasta olette saapunut Suomeen? Milloin?
HAKEMUS

Aiotteko jäädä Suomeen vakinaisesti?

☐ Kyllä ☐ En. Suomesta muuton suunniteltu ajankohta _____._____._____

Suomeen muuton syy

- ☐ Työ
☐ Perhesiteet
☐ Opiskelu tai tieteellinen tutkimustyö
☐ Paluu Suomeen
☐ Muu syy. Selvitys kohdassa 7.
☐ Muutto eläkkeensaajana
☐ En muuta Suomeen, mutta työskentelen Suomessa tai suomalaisen työnantajan palveluksessa.
 Selvitys kohdassa 3.

Haen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta _____._____._____ alkaen (yleensä maahan muuton tai työskentelyn alkamispäivä).

2 Sukunimi ja etunimet
HAKIJA

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Kansalaisuus

Ulkomaan sosiaalivakuutusnumero

Viimeisin osoite ulkomailla

Perhesuhteet

☐ Naimaton ☐ Avioliitossa ☐ Leski ☐ Avioliitossa (yhteinen talous) ☐ Rekisteröity parisuhde

☐ Eronnut ☐ Asuu erillään välien rikkoutumisen vuoksi; mistä lukien _____._____._____

Puolison nimi

Henkilötunnus

3
TYÖ

Työskentelen Suomessa _____._____._____

Liitteeksi työ sopimus tai
muu työnantajan todistus.

- ☐ suomalaisen työnantajan palveluksessa
☐ ulkomaisen työnantajan palveluksessa
☐ lähetettynä työtekijänä. Liitteeksi lähetetyn työtekijän todistus.
☐ yrittäjänä. Liitteeksi todistus yrittäjän eläkevakuutuksesta.
☐ valtioiden välisessä järjestössä

☐ Kuulun EU:n sopimussuhteiseen henkilöstöön

☐ Olen valinnut Suomen sosiaaliturvan

☐ muussa työssä. Missä?

3 Työnantajan tai järjestön nimi, osoite ja puhelinnumero

TYÖ
Jatkuu

Työskentelettekö edelleen muussa maassa kuin Suomessa?

☐ En ☐ Kyllä

Jos ette ole muuttanut Suomeen, mutta työskentelette suomalaisen työnantajan palveluksessa, antakaa selvitys työskentelystä (esim. onko kyseessä merityö, rajatyö tms.):

Palaatteko kotimaahanne vähintään kerran viikossa?

☐ En ☐ Kyllä

4 PERHESITEET
JA PERHEEN-
JÄSENET

Suomessa asuvan perheenjäsenen nimi

Henkilötunnus

Millaiset ovat perhesiteenne Suomessa asuvaan henkilöön?

Selvittäkää perhesiteenne lähtövaltioonne

Mukananne Suomeen muuttaneet alle 18-vuotiaat lapset:

Sukunimi ja etunimet

Henkilötunnus

Muuttopäivä

5 OPISKELU TAI
TIETEELLINEN
TUTKIMUS TAI
TAITEELLINEN
TYÖ

☐ Opiskelen ☐ Olen tutkimustyössä ☐ Teen taiteellista työtä

Suomessa ajan _____ . _____ . _____

Oppilaitoksen, tutkimustyön tai taiteellisen työn suorittamispaikan nimi, osoite ja puhelinnumero

Tutkimustyön tai taiteellisen työn rahoitustapa

☐ Palkka. Työnantajan nimi, osoite ja puhelinnumero

☐ Apuraha. Liitteeksi rahoittajan todistus apurahan määrästä.

☐ Muu. Mikä?

6 MUUTTO
ELÄKKEEN-
SAAJANA

Saatteko eläkettä Suomesta?

☐ En ☐ Kyllä. Mitä eläkettä?

Saatteko eläkettä ulkomailta?

☐ En ☐ Kyllä. Mistä valtiosta ja mistä alkaen?

Eläkettä maksavan laitoksen nimi ja yhteystiedot

Jos saatte eläkettä EU-/ETA-maasta tai Sveitsistä, oletteko hakenut eläkettä maksavasta valtiosta lomaketta E 121 / S1?

☐ En ☐ Kyllä, lomake on myönnetty. ☐ Kyllä, lomaketta ei ole myönnetty.

7
 MUU
 SUOMEEN
 MUUTON SYY

Selvittääkää Suomeen muuttonne muu syy

8
 MUUN MAAN
 SOSIAALI-
 TURVAAN
 KUULUMINEN

Viimeisimmän työsuhteen päättymispäivä toisessa maassa _____.
 Kuulutteko edelleen jonkin muun maan kuin Suomen sosiaaliturvaan?

☐ Kyllä. Minkä maan?

☐ En

Saatteko itse tai saako puolisonne toisesta maasta jotain sosiaaliturvaetuutta?

☐ Ei

☐ Kyllä. Mitä (esim. päivärahaa, eläkettä, lapsilisää)?

☐ Kyllä, mutta etuuden maksaminen on päättynyt.

Mitä etuutta olette saanut? Päättymispäivä

Etuutta maksavan/maksaneen viranomaisen nimi ja osoite:

9
 LISÄTIETOJA

10
 ALLEKIRJOITUS

Vakuutan antamani tiedot oikeiksi.
 Päiväys

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Kela voi käyttää tämän etuusasian ratkaisemiseksi saatuja tietoja myös muussa etuusiassa, jos tiedot on lain mukaan otettava siinä huomioon. Samoin muuta etuutta varten saatuja tietoja voidaan käyttää ratkaistaessa tätä etuutta. Kelasta saatte tietoa siitä, mistä Teitä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

OHJEITA TÄYTTÄJÄLLE

1. HAKEMUS

Lomaketta käytetään, kun Suomeen muuttava henkilö perheenjäsenenä Suomessa tai suomalaisen työnantajan palveluksessa työskentelevänä hakee Suomen asumisperusteista sosiaaliturvaa ja sairausvakuutusta.

Hakemus tulee tehdä erikseen jokaisesta 18 vuotta täyttäneestä henkilöstä.

Perhesiteet-kohdalla tarkoitetaan, että hakijan perheenjäsen tai sukulainen asuu vakinaisesti Suomessa ja hakija on saanut oleskeluluvan tällä perusteella.

Muuna syynä voidaan esittää esim. au pair, ammattiurheilija, paluumuuttaja, turvapaikan tai oleskeluluvan Suomesta saanut.

Henkilö, joka ei asu Suomessa, mutta työskentelee Suomessa tai suomalaisen työnantajan palveluksessa, on esim. Suomen lippua käyttävällä aluksella merimiehenä työskentelevä tai ulkomailla asuva, Suomessa työssä käyvä tai Suomessa yritystoimintaa harjoittava henkilö.

Lomakkeesta on täytettävä myös valintaanne vastaava kohta 3, 4, 5, 6 tai 7.

3. TYÖ

Työnantajan todistuksesta tai työsopimuksesta pitää ilmetä työsuhteen kesto, palkka ja viikkotyöaika.

6. MUUTTO ELÄKKEENSAAJANA

Jos saatte eläkettä muusta EU-/ETA-maasta tai Sveitsistä, mutta ette Suomesta, sairaanhoidon kustannusvastuu säilyy eläkettä maksavalla maalla. Tämän maan sairausvakuutuslaitos myöntää Teille pyynnöstä sairaanhoidon lomakkeen E 121 / S1 ja eurooppalaisen sairaanhoitokortin.

Teidän tulee toimittaa saamanne E 121 / S1 rekisteröitäväksi Kelaan tämän hakemuksen yhteydessä. Rekisteröidyn lomakkeen perusteella Teillä säilyy velvoite maksaa sairausvakuutusmaksu eläkettä maksavaan valtioon sen lainsäädännön mukaisesti.

ILMOITUSVELVOLLISUUS

Teidän tulee aina ilmoittaa Kelaan olosuhteiden muutoksista, jotka voivat vaikuttaa Teidän tai perheenjäsenenne oikeuteen kuulua Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvaan ja sairausvakuutukseen. Siten on ilmoitettava kirjallisesti esimerkiksi seuraavista muutoksista:

Suomesta muutto

työskentelyn, tutkimustyön tai opiskelun aloittaminen, päättymisen ja keskeytyminen

perhesuhteiden muuttuminen

toisen maan sosiaaliturvaan siirtyminen

uuden eläkkeen myöntäminen Suomesta tai ulkomailta sekä ulkomaan eläkkeen maksussa tapahtuvat muutokset

muut olosuhteiden muutokset.

Liite 5. Työnteettäjän ilmoitus verotusta varten

(Työnteettäjän ilmoitus verotusta varten).

1(3)

(jatkuu)

- ☐ Uusi ilmoitus / Ny anmälan
- ☐ Tiedoissa on tapahtunut muutos / Ändring i uppgifterna
- ☐ Toimeksiantosopimus on päättynyt. / Uppdragsavtalet har gått ut.

TYÖN TEETTÄJÄN ILMOITUS VEROTUSTA VARTEN Työn teettäminen ulkomailta vuokratulla työntekijällä

UPPDRAGSGIVARES ANMÄLAN FÖR BESKATTNINGEN Utförande av arbete med hyrd utländsk arbetskraft

A TYÖN TEETTÄJÄ / UPPDRAGSGIVARE

Nimi / Namn		Y-tunnus / FO-nummer
		Kotikunta / Hemkommun
Lähiosoite / Näradress		
Postinumero / Postnummer	Postitoimipaikka / Postanstalt	
Yhteyshenkilö ja puhelinnumero / Kontaktperson och telefonnummer		

B TYÖNTEKIJÄN VUOKRALLE ANTANUT YRITYS TAI YRITTÄJÄ / FÖRETAG ELLER FÖRETAGARE SOM UTHYRT ARBETSKRAFTEN

Yrityksen tai yrittäjän nimi / Företagets eller företagarens namn		Y-tunnus tai henkilötunnus Suomessa / FO-nummer eller personbeteckning i Finland	
Toimiala / Bransch		Henkilö-, yritys-, yhteisö- tai verotunnus asuinvaltiossa / Organisationsnummer eller annan identifikationsbeteckning i hemstaten	
Lähiosoite / Näradress			
Postinumero / Postnummer	Kaupunki tai kunta / Stad eller kommun	Valtio / Stat	
Yhteyshenkilö ja puhelinnumero / Kontaktperson och telefonnummer			
Päivä, jona ensimmäinen vuokratyöntekijä aloitti työskentelyn työn teettäjälle Suomessa / Första dagen då den första inhyrda arbetstagaren började utföra arbete för uppdragsgivaren i Finland		Toimeksiantosopimuksen päättymispäivä / Dagen då uppdragsavtalet gick ut	
	pv/dag	kk/mån	vuosi/år

C KOHDASSA B TARKOITETUN YRITYKSEN TAI YRITTÄJÄN EDUSTAJA SUOMESSA OVA I PUNKT B AVSEDDA FÖRETAGS ELLER FÖRETAGARES FÖRETRÄDARE I FINLAND

☐ Edustajaa ei lähetetyistä työntekijöistä annetun lain (1146/1999) mukaan tarvitse asettaa. Ingen företrädare behöver utses enligt bestämmelserna i Lagen om utstationerade arbetstagare (1146/1999).		☐ Työn teettäjä ei muusta syystä ole saanut pyytämiään tietoja edustajasta. Uppdragsgivaren har trots begäran inte fått uppgifter om uthyrensens företrädare.		☐ Edustajaa ei ole asetettu. Ingen företrädare har utsetts.	
Edustajan nimi / Företrädarens namn		Y-tunnus tai henkilötunnus Suomessa / FO-nummer eller personbeteckning i Finland			
		Henkilö-, yritys-, yhteisö- tai verotunnus asuinvaltiossa / Organisationsnummer eller annan identifikationsbeteckning i hemstaten			
Lähiosoite asuinvaltiossa / Näradress i hemstaten					
Postinumero / Postnummer	Kaupunki tai kunta / Stad eller kommun	Valtio / Stat			
Lähiosoite Suomessa / Näradress i Finland					
Postinumero / Postnummer	Postitoimipaikka / Postanstalt				
Yhteyshenkilö ja puhelinnumero / Kontaktperson och telefonnummer					
Paikka ja aika / Ort och datum			Allekirjoitus / Underskrift		

LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJEET

Työn teettäjän on annettava Verohallinnolle ilmoitus ulkomaisesta yrityksestä, jolta työn teettäjä on vuokrannut Suomessa tehtävään työhön ulkomaista vuokratyövoimaa. Työn teettäjänä ilmoitusvelvollisia ovat sekä yritykset että luonnolliset henkilöt.

Ilmoitus annetaan silloin, kun kansainvälinen sopimus ei estä Suomea perimästä veroa työntekijän palkasta. Ilmoitus on siten annettava, kun vuokratyöntekijä tulee seuraavista verosopimusvaltioista: Viro, Latvia, Liettua, Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti, Bermuda, Georgia, Guernsey, Jersey, Mansaari, Moldova, Valko-Venäjä, Puola, Kazakstan, Caymansaaret ja Turkki. Lisäksi ilmoitus on annettava, kun vuokratyöntekijä tulee valtiosta, jonka kanssa Suomella ei ole verosopimusta.

Lomakkeella työn teettäjä antaa tiedot yrityksestä, joka on antanut työntekijän vuokralle. Lisäksi on annettava tiedot yrityksen edustajasta, joka on asetettu lähetetyistä työntekijöistä annetun lain 4 a §:n mukaisesti. Tiedot on toimitettava sitä kalenterikuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä, jonka aikana yrityksen ensimmäinen työntekijä aloittaa työskentelyn työn teettäjälle. Tiedoissa tapahtuneista muutoksista esimerkiksi ulkomaisen työnantajayrityksen yhteystietojen vaihtumisesta) on ilmoitettava Verohallinnolle muutosta seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä. Vuonna 2008 tai myöhemmin solmituista sopimuksista työn teettäjän tulee lisäksi tehdä muutosilmoitus, kun toimeksiantosopimus päättyy tai ulkomaisen yrityksen vuokratyöntekijän työskentely työn teettäjällä loppuu. Toimeksiantosopimuksen tai vuokratyöntekijän työskentelyn katsotaan loppuneen kokonaan, kun työn teettäjällä ei ole ollut yrityksen työntekijöitä palveluksessaan viimeisten 6 kuukauden aikana.

Ilmoitusta ei tarvitse antaa, jos työntekijä tulee jostain alla mainitusta valtiosta:

Alankomaat	Espanja	Kiina	Portugali	Thaimaa
Amerikan yhdysvallat	Etelä-Afrikka	Kirgisia	Ranska	Tseki
Arabiemiirikunnat	Filippiinit	Korean tasavalta	Romania	Ukraina
Argentiina	Indonesia	Kreikka	Saksa	Unkari
Australia	Intia	Kroatia	Sambia	Uzbekistan
Azerbaidzan	Irlanti	Luxemburg	Serbia ja Montenegro	Venäjä
Barbados	Iso-Britannia	Makedonia	Singapore	Vietnam
Belgia	Israel	Malesia	Slovakia	
Bosnia ja Herzegovina	Italia	Malta	Slovenia	
Brasilia	Itävalta	Marokko	Sri Lanka	
Bulgaria	Japani	Meksiko	Sveitsi	
Egypti	Kanada	Pakistan	Tansania	

Lomakkeita saa Verohallinnon Internet-palvelusta www.vero.fi/lomakkeet ja tarkempia ohjeita osoitteesta [www.vero.fi/Syventävät vero-ohjeet](http://www.vero.fi/Syventävät_vero-ohjeet) > Kansainväliset tilanteet.

Lomakkeet lähetetään osoitteeseen: **Pääkaupunkiseudun verotoimisto**
Kansainväliset asiat
PL 400, 00052 VERO
Käyntiosoite: Rajatorpantie 8 A, Vantaa

IFYLLNINGSSANVISNINGAR

Den som låter utföra arbete skall till Skatteförvaltningen inlämna en anmälan om det utländska företaget, från vilket uppdragsgivaren hyrt in utländsk arbetskraft för ett arbete i Finland. Både företag och fysiska personer som har använt sig av hyrd utländsk arbetskraft är anmälningsskyldiga.

Anmälan skall lämnas i de fall där internationella avtal inte hindrar Finland att ta ut skatt på arbetstagarens lön. Anmälan lämnas därmed alltid när den inhyrda arbetstagaren kommer från följande skatteavtalsstater: Estland, Lettland, Litauen, Sverige, Norge, Danmark, Island, Bermuda, Georgien, Guernsey, Isle of Man, Jersey, Moldavien, Vitryssland, Polen, Kazakstan, Caymanöarna och Turkiet. Anmälan skall även ges när den inhyrda arbetstagaren kommer från en stat med vilken Finland inte har skatteavtal.

Med blanketten lämnar uppdragsgivaren uppgifter om företaget som uthyrt arbetstagaren. Dessutom skall uppdragsgivaren ge uppgifterna om företagets företrädare som utsetts enligt 4 a § av i lagen om utstationerade arbetstagare. Uppgifterna skall lämnas in före utgången av den månad som följer den kalendermånad under vilken företagets första arbetstagare började utföra arbete för uppdragsgivaren. Ändringar i uppgifter (t.ex. om att det utländska arbetsgivarföretagets kontaktuppgifter har ändrats) skall anmälas till Skatteförvaltningen före utgången av den månad som följer månaden då ändringen skett. Då det gäller avtal som ingåtts vid år 2008 eller senare, skall uppdragsgivaren därutöver lämna anmälan en ändringsanmälan då uppdragsavtalet går ut eller då det utländska företagets hyrda arbetstagare slutar arbeta hos uppdragsgivaren. Uppdragsavtalet anses ha utgått eller det utländska företagets arbetstagare anses ha slutat arbeta helt och hållet hos uppdragsgivaren när det utländska företagets arbetstagare inte arbetat för uppdragsgivaren under de 6 senaste månaderna.

Ingen anmälan behöver lämnas om arbetstagaren kommer från någon av de följande staterna:

Förenade Arabemiraten	Amerikas förenta stater	Luxemburg	Schweiz	Tyskland
Argentina	Grekland	Makedonien	Serbien och Montenegro	Ukraina
Australien	Indien	Malaysia	Singapore	Ungern
Azerbajdzjan	Indonesien	Marocko	Slovakien	Uzbekistan
Barbados	Irland	Mexiko	Slovenien	Vietnam
Belgien	Israel	Nederländerna	Spanien	Zambia
Bosnien och Hercegovina	Italien	Nya Zeeland	Sri Lanka	Österrike
Brasilien	Japan	Pakistan	Storbritannien	
Bulgarien	Kanada	Portugal	Sydafrika	
Egypten	Kina	Republiken Korea	Tanzania	
Filippinerna	Kirgizistan	Rumänien	Thailand	
Frankrike	Kroatien	Ryssland	Tjeckien	

Blanketter finns att få på Skatteförvaltningens webbplats www.skatt.fi/blanketter och mera ingående anvisningar på adressen [www.skatt.fi/Detaljerade skatteanvisningar](http://www.skatt.fi/Detaljerade_skatteanvisningar) > Internationella situationer.

Blanketterna skall skickas till: **Huvudstadsregionens skattebyrå**
Internationella ärenden
PB 400, 00052 SKATT
Besöksadress: Råtorpsvägen 8 A, Vanda

Liite 6. Ennakkoverohakemus

(Ennakkoverohakemus - Ulkomailla pysyvästi asuva henkilö, joka tulee Suomeen vuokratyöntekijäksi).

1(2)

(jatkuu)

ENNAKKOVEROHAKEMUS

Ulkomailla pysyvästi asuva henkilö, joka tulee Suomeen
vuokratyöntekijäksi

ANSÖKAN OM FÖRSKOTTSSKATT

Person som bor stadigvarande utomlands och kommer
till Finland som hyrd arbetstagare

Verovelvollisen sukunimi / Den skattskyldiges släktnamn		Etunimet / Förnamn		Syntymäaika / Födelsetid	
Henkilötunnus Suomessa / Personbeteckning i Finland		Henkilötunnus asuinvaltiossa / Personbeteckning i hemstaten			
Asuinvaltio / Hemstat		Kansalaisuus (kansalaisuudet) / Medborgarskap (medborgarskapen)			
Osoite Suomessa / Adress i Finland		Osoite asuinvaltiossa / Adress i hemstaten			
Ammatti tai toimi / Yrke eller befattning		Asiamiehen nimi ja osoite Suomessa / Ombudets namn och adress i Finland			
Pankkiyhteys / Bankförbindelse BIC		IBAN			
Minulla on kotivaltiota saatu todistus E 101 Jag har fått intyget E 101 från hemstaten		☐ kyllä / ja ☐ ei / nej		Jos todistus E 101 on saatu, liitä kopio hakemukseen. Om du har fått intyget E 101, bifoga en kopia till	

Verovelvollinen saapui Suomeen Den skattskyldige kom till Finland	pv/dag	kk/mån.	vuosi/år	Arvioitu lähtöpäivä Suomesta Uppskattad avgångsdag från Finland	pv/dag	kk/mån.	vuosi/år
--	--------	---------	----------	--	--------	---------	----------

Ulkomailla olevan työnantajan nimi ja osoite / Arbetsgivaren utomlands, namn och adress							
Suomalaisen työn teettäjän nimi / Namnet på den finländska uppdragsgivaren							
Työskentelyaika Suomessa / Arbetsperioden i Finland pv/dag kk/mån. vuosi/år				Onko työskentely yhtäjaksoista? Jos ei, miten se ajoittuu? / Fortgår arbetet oavbrutet? Om inte, hur periodiseras det?			
Työn laatu / Arbetets beskaffenhet				Arvio tulon määrästä koko Suomessa työskentelyn aikana, / Uppskattat belopp på inkomsten för hela arbetsperioden i Finland, €			
Työskentelypaikkakunnat / Arbetsorter							
Suomessa työskentelyn aikana maksan ennakkoeroa asuinvaltiossani en maksa ennakkoeroa asuinvaltiossani. För tiden då jag arbetar i Finland ☐ betalar jag förskottsskatt i min hemstat ☐ betalar jag inte förskottsskatt i min hemstat.							
Olen aikaisemmin saanut / Jag har tidigare fått lähdeverokortin / ett källskattekort ☐ ei/nej ☐ kyllä/ja ennakkoverolipun / en förskottsdebetsedel ☐ ei/nej ☐ kyllä/ja				Aikaisempi lähdeverokortti tai ennakkoverolippu saatu Det tidigare källskattekortet eller förskottsdebetsedeln erhölls pv/dag kk/mån. vuosi/år			
Oleskellut Suomessa viimeksi ajalla / Vistats i Finland senast under perioden pv/dag kk/mån. vuosi/år				Viimeisin kotikunta Suomessa / Den senaste hemkommunen i Finland			

Paikka ja aika / Ort och datum	Allekirjoitus / Underskrift
--------------------------------	-----------------------------

Liite 7. Hakemus progressiivisesta verotuksesta Suomen veroviranomaisille

(Hakemus progressiivisesta verotuksesta Suomen veroviranomaisille - 75 %:n sääntö).

1(3)

(jatkuu)

Pääkaupunkiseudun vero toimisto
Kansainvälinen verotus, PL 400, 00052 VERO

Huvudstadsregionens skattebyrå
Internationell beskattning, PB 400, 00052 SKATT

**HAKEMUS PROGRESSIIVISESTA VEROTUKSESTA SUOMEN
VEROVIRANOMAISILLE (75 %-n sääntö)**

**ANSÖKAN OM PROGRESSIV INKOMSTBESKATTNING TILL
FINLANDS SKATTEMYNDIGHETER (75 %-regeln)**

P

Kalenterivuosi Kalenderår

R

Onko Suomesta saamasi ansiotulo vähintään 75 % vuositulostasi ja oletko tyytymätön maksamaasi 35 %-n lähdeveroon?

Jos asut Euroopan talousalueen maassa ja Suomesta saamasi ansiotulo on vähintään 75 % vuositulostasi, sinulla on mahdollisuus jälkikäteen vaatia, että 35 %-n lähdeverotuksen sijasta Suomen tuloverotetaan progressiivisesti. Esitä vaatimus progressiivisesta verotuksesta tällä lomakkeella. Kun olet täyttänyt ja allekirjoittanut lomakkeen, pyydä että asuinvaltiosi veroviranomainen merkitsee lomakkeelle todistuksensa. Sen jälkeen voit lähettää hakemuksen lomakkeen yläreunassa ilmoitettuun Suomen veroviranomaisen osoitteeseen.

Utgör den förvärvsinkomst som du fått från Finland minst 75 % av din årsinkomst och är du inte nöjd med den uttagna källskatten på 35 %?

Om du är bosatt i ett EU- eller EES-land och den förvärvsinkomst som du fått från Finland utgör minst 75 % av din årsinkomst, kan du i efterhand göra ett yrkande om att inkomsten i Finland beskattas progressivt i stället för den proportionella källskattebeskattningen på 35 %. Yrkandet skall göras med denna blankett. Då du har fyllt i och undertecknat blankettens första sida skall du be skattemyndigheten i din hemviststat att fylla i intyget på sidan 2. Skicka sedan blanketten till Finlands skattemyndighet, adressen finns överst på blanketten.

61481

VEROVELVOLLINEN TÄYTTÄÄ FYLLS I AV DEN SKATTSKYLDIGE											
Sukunimi / Släktnamn				Etunimet / Förnamn				Syntymäaika / Födelseid			
Lähiosoite kotivaltiossa / Näradress i hemviststaten											
Postinumero / Postnummer				Kaupunki tai kunta / Stad eller kommun				Valtio / Stat			
Pankkiyhteys / Bankförbindelse BIC (SWIFT)				IBAN							
Henkilötunnus Suomessa / Personbeteckning i Finland						Henkilö- tai verotunnus asuinvaltiossa / Personnummer/annan identifikationsbeteckning i hemviststaten					
Oleskeluaika Suomessa / Vistelseiden i Finland pv/dag kk/mån vuosi/år						Työskentelyaika Suomessa / Arbetsperioden i Finland pv/dag kk/mån vuosi/år					
Työnantaja tai muu suorituksen maksaja Suomessa / Arbetsgivare eller annan prestationsbetalare i Finland Nimi / Namn						Y-tunnus / FO-nummer					

**VEROVELVOLLISEN VAATIMUS SUOMEN VEROVIRANOMAISILLE
DEN SKATTSKYLDIGES YRKANDE TILL SKATTEMYNDIGHETEN I FINLAND**

☐ Vaadin Suomesta saamani ansiotulon verottamista progressiivisesti lähdeverotuksen asemasta.
Jag yrkar att progressiv beskattning tillämpas på min inkomst i Finland i stället för källbeskattningen.

☐ Vähintään 75 % puhtaista ansiotuloistani (ansiotulot vähennettynä tulon hankkimisesta johtuneilla menoilla) kyseisenä vuotena on Suomesta.
Minst 75 % av min nettoförvärvsinkomst (förvärvsinkomster minus avdragbara kostnader för inkomstens förvärvande) under året i fråga kommer från Finland.

☐ Asun vakituisesti Euroopan talousalueen valtiossa.
Jag är fast bosatt i en medlemstat av EU eller EES.

R

	euroa / euro		euroa / euro
Ansiotulot Suomesta Förvärvsinkomster i Finland		Suomessa peritty lähdevero I Finland uttagen källskatt	
Ansiotulot muualta kuin Suomesta Förvärvsinkomster i andra länder än Finland		Muualta kuin Suomesta saatuihin ansiotuloihin kohdistuvat tulonhankkimiskulut Kostnader för inkomstens förvärvande från andra länder än Finland	
Allekirjoitus / Underskrift			

VEROH 6148a.pdf 1/2 4.2012

Jos vaadit Suomen verotuksessa vähennystä esim. tulonhankkimiskuluista, asuntolainan koroista tai sinulta on peritty eläke- ja työttömyysvaikutusmaksua, anna niistä selvitys eri liitteellä. Liitteenä voit käyttää myös Suomen veroilmoituslomaketta (VEROH 3001), jonka saat joko Internet-sivuilta www.vero.fi tai Suomen vero toimistoista.

Om du yrkar på avdrag vid beskattningen i Finland för t.ex. utgifter för inkomstens förvärvande, räntor på bostadsskuld eller om det uttagits pensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier, så skall du ge en utredning om dessa på en särskild bilaga. Till detta kan du också använda Finlands skattedeklarationsblankett (VEROH 3001r), som du får på Internet www.vero.fi/svenska eller från skattebyråerna i Finland.

(jatkuu)

P

Henkilötunnus Suomessa Personbeteckning i Finland	
--	--

R

VEROVELVOLLINEN TÄYTTÄÄ FYLLS I AV DEN SKATTSKYLDIGE		
Sukunimi / Släktnamn	Etunimet / Förnamn	Syntymäaika / Födelsedid

**ASUINVALTION VEROVIRANOMAISEN TODISTUS
INTYG AV SKATTEMYNDIGHETEN I HEMVISTSTATEN
CERTIFICATE BY THE TAX AUTHORITIES IN HOME COUNTRY**

Täten todistetaan, että yllämainittu verovelvollinen

- asuu ja on yleisesti verovelvollinen tässä valtiossa
- on tämänhetkisen tietomme mukaan saanut yllämainitun verovuoden aikana ansiotuloa muualta kuin Suomesta
- saa tämänhetkisen tietomme mukaan vähentää ansiotuloistaan niiden hankkimisesta johtuvia menoja verotuksessaan.

Härmed intygas att den ovannämnda skattebetalaren

- är bosatt i denna stat och anses vara allmänt skattskyldig här
- har enligt våra nuvarande uppgifter under ovannämnda skatteåret fått förvärvsinkomster i andra länder än Finland
- har enligt våra nuvarande uppgifter rätt att vid beskattningen dra av kostnader för inkomstens förvärvande från sina förvärvsinkomster.

This is to certify that the above mentioned taxpayer

- lives in this country and is its tax resident, generally liable to tax,
- according to our current records, has received earned income from another country than Finland during the tax year,
- according to our current records, is entitled to tax deductions, against his earned income, for his costs related to the production of income.

Valtio / Stat / State		Vuosi / År / Year	
Ansiotulo muualta kuin Suomesta Förvärvsinkomster i andra länder än Finland Earned income from another country than Finland		Edellä mainittuun ansiotuloon kohdistuvat tulonhankkimiskulut Till dessa förvärvsinkomster hänförande kostnader för inkomstens förvärvande Costs related to the production of earned income in another country than Finland	
valuutta / valuta / currency	määrä / belopp / amount	valuutta / valuta / currency	määrä / belopp / amount
Veroviranomaisen nimi / Skattemyndighetens namn / Name of tax authority			
Päiväys / Datum / Date	Allekirjoitus ja nimen sevens / Underskrift och namnförtydligande / Signature and printed name		

61482

P

Leima
Stämpel
Stamp

R

Liite 8. Suomessa tilapäisesti oleskelevan ulkomaalaisen rekisteröinti-ilmoitus

(Suomessa tilapäisesti oleskelevan ulkomaalaisen rekisteröinti-ilmoitus).

1(3)

(jatkuu)

Suomessa tilapäisesti asuvasta ulkomaalaisesta voidaan merkitä väestötietojärjestelmään tietoja, jos se on Suomessa asumisen tai työskentelyn taikka muun erityisen syyn johdosta tarpeen. Väestötietojärjestelmän tietoja käyttävät vero- ja poliisiviranomaiset sekä muut valtion ja kuntien viranomaiset. Rekisteröitävistä tiedoista on esitettävä luotettava selvitys. **VÄÄRIEN TIETOJEN ILMOITTAMINEN ON SUOMEN RIKOSLAIN MUKAAN RANGAISTAVA TEKO.**

Om en utlänning som är tillfälligt bosatt i Finland kan i befolkningsdatasystemet antecknas uppgifter, om detta är nödigt med tanke på boende eller arbete eller annan särskild orsak. Befolkningsdatasystemets uppgifter utnyttjas av skatte-myndigheten och polisen samt av andra statliga och kommunala myndigheter. Om uppgifter som registreras ska en till-förlitlig utredning framföras.

LÄMNANDET AV FELAKTIGA UPPGIFTER ÄR EN STRAFFBAR GÄRNING ENLIGT STRAFFLAGEN I FINLAND.

Lomake on täytettävä tekstaten latinalaisin kirjaimin. Blanketten ska fyllas i med latinska tryckbokstäver.

Sukunimi - Släktnamn		Entiset sukunimet - Alla tidigare släktnamn	
Etunimet - Alla förnamn		Entiset etunimet - Alla tidigare förnamn	
Syntymäaika (päivä/kuukausi/vuosi) - Födelseid (dag/månad/år)	Sukupuoli - Kön ☐ Mies - Man ☐ Nainen - Kvinna	Syntymävaltio - Födelsestat	Ulkomainen syntymäpaikka - Födelseort på utlandet
Äidinkieli - Modersmål	Ammatti - Yrke	Kansalaisuus - Nationalitet	
Osoite Suomessa - Adress i Finland			
Osoite ulkomailla - Adress på utlandet			
Suomeentulopäivä (päivä/kk/vuosi) - Inresedag till Finland (dag/månad/år)	Milloin arvioit Suomessa oleskelun viimeistään päättyvän (päivä/kk/vuosi)- När ska vistelsen i Finland enligt din uppskattning senast sluta (dag/månad/år)		

Syy tietojen tallettamiselle väestötietojärjestelmään (Rastita oikea vaihtoehto ja merkitse sitä koskevat lisätiedot.)

Orsaken till registrering av uppgifterna i befolkningsdatasystemet (Kryssa för rätt alternativ och anteckna tilläggs-uppgifter till den)

☐ Työskentely Suomessa - Arbete i Finland	☐ Ammatinharjoittaminen Suomessa - Yrkesutövning i Finland
☐ Muu erityinen syy (selvitä) - Annan särskild orsak (förklara):	

Pyydän tietojeni tallettamista väestötietojärjestelmään ja samalla vakuutan, että edellä olevat tiedot ovat oikein.

Olen tietoinen siitä, että väärrien tietojen ilmoittaminen on Suomen rikoslain mukaan rangaistava teko.

Jag ber att mina uppgifter ska registreras i befolkningsdatasystemet och försäkrar samtidigt, att uppgifterna ovan är rätta.

Jag är medveten om, att lämnandet av felaktiga uppgifter är en straffbar gärning enligt strafflagen i Finland.

Päiväys - Datum	Allekirjoitus ja puhelinnumero - Underskrift och telefonnummer
-----------------	--

Viranomaisen merkintöjä - Myndighetens anteckningar

Ilmoituksen vastaanottaneen virkailijan nimi ja yhteystiedot (puhelinnumero) - Namn och kontaktuppgift (telefonnummer) av funktionären som tagit emot anmälan.

Työskentelyyn liittyvät tiedot - Uppgifter som ansluter sig till arbetet

Ulkomainen verotunniste tai muu vastaava tunnus, esim. henkilötunnus - Utländskt skattenummer eller motsvarande identifierare, t.ex. personbeteckning		tunnisteen tyyppi (esim. passi, ajokortti) identifierarens typ (t.ex. pass, körkort)	Asuinvaltio - Boningsstat
Lähetetyn työntekijän todistus Intyg av en utsänd arbetstagare (A1, E101, E102)	Todistuksen ensimmäinen voimassaolopäivä (päivä/kk/vuosi) - Intygets första giltighetsdag (dag/månad/år)		Todistuksen viimeinen voimassaolopäivä (päivä/kk/vuosi) - Intygets sista giltighetsdag (dag/månad/år)
☐ Kyllä - Ja ☐ Ei - Nej			
Työsuhteen laatu - Arbetsförhållandets art			
☐ vuokratyöntekijä - hyrd arbetstagare ☐ työsuhteinen - arbetsavtalsförhållande ☐ ammatinharjoittaja - yrkesutövare			

Suomessa oleskelu - Vistelse i Finland

Suomeen saapumispäivä (päivä/kk/vuosi) - Inresedag till Finland (dag/månad/år)	Suomesta lähtöpäivä (päivä/kk/vuosi) - Avresedag från Finland (dag/månad/år)
Aikaisemmat oleskelut Suomessa (päivä/kk/vuosi-päivä/kk/vuosi, päivä/kk/vuosi-päivä/kk/vuosi) Tidigare vistelser i Finland (dag/månad/år-dag/månad/år), (dag/månad/år-dag/månad/år)	
-	-
Ylittääkö Suomessa oleskelu 6 kk (arvio)? - Ska vistelsen i Finland överskrida 6 månader (uppskattning)?	
☐ Kyllä - Ja ☐ Ei - Nej	
Jos Suomessa alle 6 kuukautta: Suomessa työskentelypäivien lukumäärä lähdeverovähennystä varten: Om vistelsen i Finland dröjer kortare än 6 månader: antalet arbetsdagar i Finland för källskatteavdraget:	
päivää - dagar	
Työskentelypaikkakunta - Arbetsort	

Työnantajatiedot - Uppgifter om arbetsgivaren

Työnantajan nimi / Työkorvauksen maksaja - Arbetsgivarens namn/Arbetsersättningens utbetalare		
Työnantajan suomalainen Y-tunnus - Arbetsgivarens FO-nummer i Finland	Työnantajan ulkomainen tunniste - Arbetsgivarens utländska identifierare	Työnantajan kotivaltio - Arbetsgivarens hemstat
Työnantajan Suomessa oleva edustaja - Arbetsgivarens representant i Finland Nimi - Namn		Tunnus - Identifierare
Suomalainen työn teettäjä (vain vuokratyöntekijä täyttää) - Finsk uppdragsgivare (fylls i endast av hyrd arbetstagare) Nimi - Namn		Tunnus - Identifierare
Palkka Suomessa työskentelyn osalta (brutto) - Lön för arbete som utförts i Finland (brutto)		
1 Palkan määräytymisperuste - 1 Grunden för bestämmandet av lönen		2 Palkan määrä verovuonna (arvio) - 2 Lönebeloppet under skatteåret (uppskattning)
☐ tuntipalkka - timlön	☐ kuukausipalkka - månadslön	€
Ammatinharjoittajan saama työkorvaus - Beloppet av arbetsersättningen som yrkesutövaren har fått		
1 Ajalta (päivä/kk/vuosi-päivä/kk/vuosi) - 1 För tiden (dag/månad-dag/månad)		2 Ammatinharjoittajan saaman työkorvauksen määrä (arvio) - 2 Beloppet av arbetsersättningen som yrkesutövaren har fått (uppskattning)
		€

Päiväys - Datum	Allekirjoitus ja puhelinnumero - Underskrift och telefonnummer
-----------------	--

Liite 9. Ulkomailla asuvan tai asuneen henkilön verokorttihakemus

(Hakemus verokortin saamiseksi / Ulkomailla asuva tai asunut henkilö).

1(3)

(jatkuu)

Lomake toimitetaan verotoimistoon.
The form should be forwarded to the local Tax Office.

HAKEMUS VEROKORTIN SAAMISEKSI
Ulkomailla asuva tai asunut henkilö

2(3)

Verovuosi
Tax year (=income year) _____

APPLICATION FOR TAX CARD
A foreigner or a person who has been living abroad

Verovelvollisen sukunimi (painokirjaimin) Applicant's family name (in block letters)			Etunimet (painokirjaimin) Given names (in block letters)		
Aikaisempi sukunimi Previous family name			Sukupuoli Applicant's sex ☐ mies male ☐ nainen female		Ammatti tai toimi Profession or occupation
Syntymäaika Date of birth pv day kk month vv year		Suomalaisen henkilötunnuksen osa, jos on Identification number in Finland, if given		Kansalaisuus Nationality	
Viimeinen varsinainen asuinpaikka ja tarkka osoite Suomen ulkopuolella Last permanent residence and full address outside Finland			Osoite Suomessa Address in Finland		
Seurakunta tai väestörekisteri verovuoden alussa Religious community (and possible congregation) of which the applicant was a member at the beginning of the tax year			Puhelin Telephone		
Siviilisäätö Marital Status ☐ naimaton single ☐ naimisissa married ☐ leski widow/widower ☐ eronnut divorced		Avioliiton solmimisvuosi Year of marriage		Asuu puolisostaan pysyvästi erillään yhteiselämän lopettamistarkoituksessa Living separated from spouse since pv day kk month vv year lähtien	
				Avioerovuosi Year of divorce	

Puolison tai avopuolison täydellinen nimi (myös aikaisempi) Full name of spouse or cohabiter (also previous name)				Puolison tai avopuolison syntymäaika Date of birth of spouse or cohabiter pv day kk month vv year			
Puolison tai avopuolison oleskeluaika Suomessa Spouse or cohabiter plans to stay in Finland ajalla from pv day kk month vv year — pv day kk month vv year to							

Hakija saapui tällä kertaa Suomeen a) Applicant arrived in Finland this time pv day kk month vv year			ja oleskelee täällä enintään kuusi (6) kuukautta and plans to stay in Finland not more than six (6) months			b) ja oleskelee täällä yli kuusi (6) kuukautta and plans to stay in Finland more than six (6) months ajalla from pv day kk month vv year — pv day kk month vv year to		
Hakija aikoo jäädä Suomeen pysyvästi Applicant plans to stay permanently in Finland ☐ kyllä yes ☐ ei no			Hakija saapuu seuraavan kerran Suomeen Duration of next stay in Finland ajaksi from pv day kk month vv year — pv day kk month vv year to					

Hakija on oleskellut aikaisemmin Suomessa ajan (ajat) Previous stays in Finland	
Täällä aikaisemmin asuneen viimeinen Suomessa ollut kotipaikka For applicant who has earlier resided in Finland: The latest municipality of residence in Finland	
vuosi year	

Nykyisen työnantajan (myös eläkkeenmaksajan) nimi ja osoite Suomessa
Name and address of present employer (or payer of pension) in Finland

Työsuhteen kesto: Duration of employment:

ajalla from	pv day	kk month	vv year	—	pv day	kk month	vv year
				to			

Työluvan voimassaoloaika: Duration of validity of work permit

ajalla from	pv day	kk month	vv year	—	pv day	kk month	vv year
				to			

Työluvan numero Number of the work permit

Passin numero Number of the passport

Arvio Suomessa verovuonna ansaittavasta tulosta (enimmäismäärä Suomeen muuttopäivän jälkeen)

Estimated maximum income to be earned in Finland this year

Rahapalkka (eläke) Wages or salary	Tulon määrä Amount of income	Tähän mennessä Suomessa verovuonna ansaittu tulo Income already earned in Finland during this year	Tulon määrä Amount of income
Luontoisedut Fringe benefits (food, lodging, etc.)	Tulon määrä Amount of income	josta pidätetty veron ennakkoa from which tax withheld	Veron määrä Amount of tax

Professorien, opettajien ja tutkijoiden vastattavaksi: For professors and teachers:

Onko Suomessa saatava tulo korvausta enintään kaksi vuotta kestävästä oleskelun aikana yliopistossa, korkeakoulussa tai muussa opetuslaitoksessa annettavassa opetuksesta?

Is the income earned in remuneration from teaching at a university, college or other educational institution during a period of temporary residence not exceeding two years?

☐ Ei No ☐ Kyllä Yes

Onko Suomessa saatu tuloa tieteellisestä tutkimustyöstä?
Is the income received from Finland remuneration from scientific research?

☐ Ei No ☐ Kyllä Yes

Harjoittelijan vastattavaksi: For students and trainees:

Oletteko toimessa Suomessa saadakseenne asuinvaltion opintoihin tarvittavaa käytännön kokemusta?

Are you working in Finland to acquire practical experience needed for your studies in country of residence?

☐ Ei No ☐ Kyllä Yes

Yliopisto tai opetuslaitos asuinvaltiossa:
University or educational institution in country of residence:

Ala: Branch:

Opiskeletteko Suomessa? Do you study in Finland?

Oppilaitos: University or school:

Opiskelu-aika: Period:

Opintosuunta: Branch:

Arvio Suomeen muutto jälkeiseltä ajalta ulkomailta saaduista tuloista

Estimation of income you receive from abroad AFTER moving to Finland

Palkka Salary	Valuutta Currency	Tulon määrä Amount of income
Eläke Pension	Valuutta Currency	Tulon määrä Amount of income
Muu tulo, mikä? Other income, what?	Valuutta Currency	Tulon määrä Amount of income

Onko hakija jo aikaisemmin saanut Suomesta verokortin tälle vuodelle?
Has the applicant already earlier received a Finnish tax card for this year?

☐ Ei No ☐ Kyllä Yes

pv day kk month vv year

Verokortin antanut verotoimisto
Issued by the tax office in

Paikka ja aika Place and date

Allekirjoitus Signature

Veroviranomaisen merkintöjä Skattemyndighetens anteckningar For official use

Annettu verokortti Erhållit skattekort	Pidätysprosentti muutettu Innehållningsprocenten ändrats
Pidätysprosentti Innehållningsprocent %	Vanha pidätysprosentti Den gamla innehållningsprocenten %
	Uusi pidätysprosentti Den nya innehållningsprocenten %
Ennakonpidätyksen muutos Ändring av förskottsinnehållning	
Päiväys Datum	Allekirjoitus Underskrift